

„Nowa Reforma“ wychodzi codziennie, z wyjątkiem niedziel i świąt uroczystych.

Prenumerata wynosi:

	rocznie:	półrocznie:	kwartalnie:	miesięcznie:
W mieście	16 zł. w. a.	8 zł. w. a.	4 zł. w. a.	1 zł. 35 ct.
Na prowincyi, z przesyłką pocztową	20 „ „	10 „ „	5 „ „	1 „ 70 ct.
W Państwie Niemieckim	24 „ „	12 „ „	6 „ „	2 „ „
Do Włoch, Francji, Anglii, Belgii, Szwajcaryi, Turcji i innych krajów	28 „ „	14 „ „	7 „ „	2 „ 35 ct.

Pojedynczy numer kosztuje 8 ct., z przesyłką pocztową 10 ct. — we Lwowie w Biurze dzienników A. Olszewskiego ul. Kilińskiego 2 i Plana, ul. Karła Ludwika 9, do nabywa po 8 ct.

Prenumeratę przyjmuje się tylko za cały miesiąc. Prenumeratę przyjmują również na prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadawców franco do Administracji „Nowej Reformy“ w Krakowie. — Listy reklamacyjne nieopłacone nie podlegają opłacie pocztowej. — Listy nieterminowe nie przyjmują się.

Redakcja i Administracja: Ulica św. Jana Nr. 13. Telefon Nr. 41.

NOWA REFORMA

Prenumeratę przyjmują:

zamiejscowa: Administracja Nowej Reformy i wysłanie przesyłki pocztowej; miejscowa: Administracja Nowej Reformy — Magazyn nowości F. A. Grigara i Główna trafikarna w Ryńku (Ig. Herz) Plac Maryacki, 9. — Handle E. Smidowicza i S. W. Niemcewskiego w Sukienicach. J. Bajera przy ulicy Grodzkiej. Kretschmerowa Rynek 1. 10. Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia przyjmują Biura dzienników. We Lwowie: Ludwik Plohn, ul. Karła Ludwika 11. — W Tarnowie: Józef Pisz. — W Przemyśle: Heesles. — W Jarosławiu: Krzyżanowski. — W Wiedniu: pp. Haasenstein & V. gler (także w Hamburgu, Frankfurt nad Menem, Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wroclawiu). — A. Opelik, R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — Hermann Goldschmidt, M. Dukes, H. Scholok, J. Danneberg. — W Paryżu: Société Mutuelle de Publication A. Lorette, directeur Rue Caumartin, 61. Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracja za opłatą od miejsca wiersza drobnym piśmem (petit), za pierwszy raz 10 ct., za każdy następny raz po 5 cent. — Nadeślanie po 30 centów od wiersza za każdy raz. — Nekrologia po 15 ct. od wiersza. — Zatrzaśnięcie do Nowej Reformy (prospekta, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się za cenę 1 zł. od 100 egzemplarzy dla zamiejscowych, a 50 ct. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów. Należytość uprasza się naprzód nadesłać przekazem pocztowym.

Zniżenie prenumeraty.

Nie uważaliśmy nigdy naszego wydawnictwa za przedsiębiorstwo, obliczone na zysk, lecz pojmowaliśmy je zawsze jako spełnienie obowiązku publicznego. To też pomimo ofiar, jakie musieliśmy ponieść w latach poprzednich, nie wahamy się skorzystać z pierwszej pomyślniej chwili, aby przez zniżenie prenumeraty dziennik nasz uczynić przystępniejszym dla ogółu.

Z dniem 1 stycznia 1894 roku zniżamy zatem prenumeratę miejscową na 16 zł. rocznie, 8 zł. półrocznie, 4 zł. kwartalnie i 1 zł. 35 ct. miesięcznie, a prenumeratę zamiejscową na 20 zł. rocznie, 10 zł. półrocznie, 5 zł. kwartalnie i 1 zł. 70 ct. miesięcznie. W tym samym stosunku zniżamy także prenumeratę zagraniczną.

Pomimo to nie zmniejszamy bynajmniej formatu naszego dziennika, a staraniem naszym będzie zapewnić mu dalszy, prawidłowy rozwój.

Wydawnictwo „Nowej Reformy“.

Od Administracji.

W pierwszych dniach stycznia roku przyszłego nakładem wydawnictwa naszego dziennika wyjdzie z druku czwarty tom poezji El. yego (dra Adama Asnyka).

Prenumeratorowie Nowej Reformy mogą zamawiać tom ten po cenie 1 zł. 20 ct. w mieście, zaś 1 zł. 40 ct. z przesyłką pocztową. — Cena egzemplarza w handlu księgarskim wynosić będzie 2 zł.

Na podstawie układu, zawartego z Redakcją ilustrowanego dwutygodnika „Świat“, może każdy z naszych Prenumeratorów za nadesłaniem 6 zł. otrzymać cały rocznik bieżący tego jedynego w kraju, powszechnie uznanego cieżącego się czasopisma ilustrowanego. (Cena roczna zwykła wynosi 12 zł.)

W Administracji Nowej Reformy mogą Prenumeratorzy naszego dziennika abonować po cenach znionych „Smigus“, najlepsze humorystyczne pismo w kraju, wychodzące we Lwowie każdego 1-go i 15-go dnia w miesiącu. — Zniżona cena kwartału w Krakowie 90 ct., na prowincyi 1 zł. — „Nowe Mody“, ilustrowany dwutygodnik dla kobiet, za 1 zł. 20 ct. kwartalnie.

Nowi prenumeratorzy miejscowi za dopłatą 30 ct. zamiejscowi 50 ct. otrzymają: Lemaître'a „Królowie“, nader sensacyjną powieść, drukowaną w odcinku naszego dziennika.

Budżet krajowy na r. 1894.

Lwów, 23 grudnia.

Wydział krajowy uchwalił na wczorajszym posiedzeniu preliminarz budżetu krajowego na rok 1894, zasięgnąwszy poprzednio opinii doradczego komitetu finansowego co do sposobu użycia zwykłych, zwłaszcza zaś co do kwestyi obniżenia podatków do podatków.

Preliminarz ten, jako pierwszy po dokonanej konwersyi długu indemnizacyjnego, zupełnie jest od budżetów lat poprzednich odmienny, tak co do swego układu, jak i co do wysokości wydatków i dochodów. Dla wyjaśnienia rzeczy musimy przypomnieć podstawy świeżo dokonanych operacji finansowych.

W chwili uchwalenia konwersyi długu indemnizacyjnego stan finansów krajowych przedstawiał się, jak następuje:

Na funduszu krajowym ciężły: pożyczki emisyjne w kwocie 7,518,900 zł., 1,650,000 zł. pożyczki z funduszu propinacyjnego, 1,323,181 zł. różnych innych pożyczek — razem 10,492,081 zł. długów zaciągniętych na podstawie uchwał sejmowych — a prócz tego około 1 1/2 miliona tak zwanych „chwilowych“ pożyczek, powstałych z konieczności pokrywania bieżących niedoborów — ogółem niepełna 12 milionów. Dodatek do podatków rozpisan był na rok 1892 w wysokości 39 ct. od 1 zł. podatków rządowych i przy tej wysokości dodatku był jeszcze budżet roku 1892 zamknięty niedoborem w wysokości 1,650,000 zł., a budżet roku 1893 niedoborem 1,534,000 zł. Było też niewątpliwie, iż przy szybkim wzroście wydatków niedobór ten co roku powtarzać się będzie i wzrastać — a to aż do roku 1898 w którym miał być spłacony całkowicie dług indemnizacyjny. Ale i po spłacie tego długu jeszcze nie byłby finans kraju uregulowane — ponieważ już w r. 1899 miała się zacząć i to bardzo wyśokiemi, bo w pierwszych trzech latach po 1,625,000 rocznie wynoszącymi ratami — spłata długu do skarbu państwa w łącznej kwocie 6,275,000 zł. — a prócz tego byłoby zwykłe wydatki budżetu bardzo znaczne

wzrastały wskutek corocznych niedoborów, corocznych pożyczek i wzrastających przez to rat na procenta i amortyzację tych nowych długów. Ażeby zapobiedz temu wzrastającemu obciążeniu kraju i tej dla kredytu kraju bardzo szkodliwej konieczności zaciągania corocznych pożyczek, postanowiono i przeprowadzono konwersję długu indemnizacyjnego.

Podstawy tej operacji i opartego na niej programu finansowego były następujące: Dług indemnizacyjny wynoszący 27 milionów, oprocentowany po 5%, płatny w 5 latach, zamienia się na 4%, 50 letnią pożyczkę. W latach 1893 do 1897 włącznie, kiedy kraj pobiera subwencję od skarbu państwa w wysokości 2,425,000 zł. rocznie, a to na podstawie umowy indemnizacyjnej, kiedy zatem będą znaczne zwwyżki — mają być te zwwyżki użyte na spłatę dawnych długów, przez co jeszcze pożyczki oprocentowane po 4%, zamienia się na 4%. O ileby w granicach tego programu przyspieszonej spłaty dawnych długów było to możliwem, częste zwwyżki rocznych ma być użyte na obniżenie dodatków do podatków. Wreszcie zawarto z rządem umowę, mocą której nastąpiło rozliczenie wzajemnych zobowiązań: skarbu państwa do płacenia wymienionych wyżej subwencji, a kraju do spłacenia od roku 1899 pożyczki długu 6 1/2 miliona. Skutkiem tego rozliczenia dług ten umarza się już teraz, przez obniżenie subwencji ze skarbu państwa w kwocie 2,425,000 zł. na 1,488,935 zł. rocznie, a więc o 936,065 zł. Pożyczkę konwersyjną zaciągnięto po kursie 91 1/2, za sto — a roczna rata amortyzacyjna w kapitale i procentach wynosi 1,365,000 zł. a z kosztami około 1,369,900 zł. Pożyczka ta wolna jest od podatku i stempla, natomiast ma kraj skarbowi państwa wynagrodzić ubytek podatku kuponowego, jaki byłby przypaść od kuponów indemnizacyjnych do r. 1898. Po przeprowadzonej konwersyi mają wszelkie aktywa i passywa funduszu indemnizacyjnych przejść na fundusz krajowy — co wszakże nastąpić może dopiero po zamknięciu rachunków z roku 1893. Tymczasem zaś gromadzące się zapasy kasowe z roku bieżącego idą na pokrycie 1 1/2 milionaowego niedoboru i na rozpoczęcie spłaty dawnych długów. Istotnie też w roku bieżącym spłacono już 1,103,000 dawnych pożyczek.

Z tego przedstawienia rzeczy widzimy, że dotychczasowe niedobory budżetu zamienić się muszą, od r. 1894 począwszy, w budżety z wyjątkiem. Gdy jednak te zwwyżki przeznaczone są na spłatę dawnych długów, przeto nie zamyka się budżetu w ten sposób, iż kończy on się cyfrą zwwyżki — ale całą zwwyżkę wstawia się w budżet wydatków, do rubryki XIV jako wydatek „na jednorazową spłatę dawnych długów“. W ten sposób Wydział krajowy chce zaznaczyć, iż zwwyżkami temi nie należy na różne cele rozporządzać — ale trzymając się ściśle programu finansowego spłacać niemi dawne długi. Skutkiem tego budżet zamyka się balansem, równowagą dochodów i wydatków. Dla czytelnika nie obznajomionego z przyjętym przez sejm programem finansowym i przeprowadzoną operacją konwersyjną — wyda się dziwnem, a będzie niezrozumiałem kolosalne podniesienie się niektórych rubryk budżetu, jak w wydatkach: rubr. XIV „na umarzanie pożyczek“, która wzrosła z 702,000 na 3,737,000 zł. skutkiem powyżej przytoczonych okoliczności, tudzież rubr. XVII dochodów „rozmaite“, która wzrosła o całą subwencję ze skarbu państwa: 1,488,935 zł., z budżetu indemnizacyjnego tu przeniesioną.

Ta zmiana w budżetowaniu, spowodowana dokonywaną regulacją finansów, utrudnia też porównanie preliminarza na rok 1894 z budżetem na r. 1893. Nie będziemy obciążać czytelnika przytaczaniem całego obliczenia porównawczego, a podamy tylko wynik, iż preliminarz na rok 1894 po potrąceniu w dochodach i w wydatkach tych wszystkich kwot, które łączą się z operacją konwersyjną, przedstawia się o przeszło 300,000 zł. korzystniej, od budżetu na rok 1893. Zwyzka rozporządzała na spłatę dawnych pożyczek, a do właściwej rubryki wydatków wstawiona, wynosi 1,696,987 zł., co jest jeszcze o 130,000 zł. korzystniej od tego, co sejmowi w sprawozdaniu Wydziału krajowego jako przybliżone obliczenie przyszłych budżetów przedłożono. Zauważyć jeszcze należy, że Wydział krajowy bynajmniej nie jest tą kwotą 1,696,987 zł. krepowany w ten sposób, żeby nie mógł więcej użyć na spłatę dawnych długów — przeciwnie, zwwyżki kasowe, jakie się okazały z roku bieżącego, mają być także na ten cel użyte.

Po tych ogólnych uwagach podajemy sumaryczny preliminarz według poszczególnych rubryk:

Rubryka	A) Wydatki	złr.
I. Koszta reprezentacji kraju		108 446
II. Koszta zarządu		272 579
III. Koszta leczenia ubogich chorych		860 000
IV. Koszta szczepienia		70 000
V. Wydatki sanitarne		19 000
VI. Zasiłki dla zakładów dobroczynnych		18 474
VII. Na cele wykształcenia i oświaty		1 714 227
VIII. Utrzymanie pomników historycznych		13 520
IX. Kwaterunkowe żandarmerji		194 542
X. Komunikacje		1 340 046
XI. Dotacje dla zakładów krajowych		69 625
XII. Wydatki na szpasaństwo		25 000

XIII. Budowy wodne i melioracje	463 295
XIV. Umarzanie pożyczek	3 737 130
XV. Na cele rolnictwa i górnictwa	510 821
XVI. Na cele przemysłowe	142 237
XVII. Rozmaite	82 980
Suma wydatków	9 641 922

Rubryka	B) Dochody	złr.
I. Pozostałość z lat ubiegłych		248 000
II. Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych		25 000
III. Dochody z dróg krajowych		232 373
IV. Nadwyżka dochodów od zakładów dotowanych		4 975
V. Zwroty zaliczek		38 750
VI. Zwroty pożyczek		60 810
VII. Dochody szkoły lasowej		6 340
VIII. Dochody szkoły w Dublanach		59 004
IX. Dochody szkoły w Czernichowie		53 595
X. Dochody innych szkół		16 284
XI. Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich		600
XII. Dochód z przełania do skarbu krajowego funduszu zapomogi z roku 1886		3 402
XIII. Dochody z kwaterek żandarmerji		61 438
XIV. Zwroty wydatków szpaso-nych		8 000
XV. Dochody krajowych składów publicznych		37 070
XVI. Dochód z krajowych opłat konsumcyjnych		335 000
XVII. Rozmaite		1 547 705
Dochody własne		2 738 346
Dodatki do podatków:		
Po 65 ct. w Galicji		6 479 460
Po 51 ct. w Krakowskiem		424 116
Suma dochodów		9 641 922
W następnym artykule podamy niektóre bliższe szczegóły co do poszczególnych rubryk.		

Posel Rutowski w Radzie Państwa.

Od posła Rutowskiego otrzymujemy pismo następujące:

Szanowna Redakcyo! Na artykul Nowej Reformy z dnia 13 grudnia, w którym stanowisko, zajęte przezemnie w sprawie stanu wyjątkowego w Pradze, zostało bardzo ostro zaatakowane, odpowiedziałem telegraficznie zaproszeniem wyborców moich w Tarnowie i Bochni na sejmiki reakcyjne. Nie mogłem na chwilę zestawić wyborców w niepewności co do motywów, które pośpiechaniem moim kierowały, a będzie to dla mnie pożądaną sposobnością wypowiedzenia zapatrywań i przekonań moich wobec przyjaciół i przeciwników politycznych i wobec kraju.

Gdy jednak zarzut, uczyniony mi przez Nową Reformę za motywowanie przezemnie zajętą stanowiska, oparty był na jednem zdaniu, wyjętem z większego przemówienia w Kole, a to zdanie zostało przez Nową Reformę błędnie podane, — gdy dalej dotąd Nowa Reforma, która nie wahała się cisnąć mi tak ciężkie oskarżenie, nie uznała za stosowne porównanie tekstu wrzeczonych słów moich z podanym przez inne pisma i sama pomyliła nie sprostowała, wskutek czego nawet tekst Nowej Reformy przeszedł do innych dzienników, zmuszony jestem sam sprostować.

W korespondencji Nowej Reformy z Wiednią w numerze z 12 grudnia czytamy, co następuje: „Pos. dr. Rutowski przestrzega Koło, żeby się nie dało uwieść sympatją dla ruchów narodowych w ogóle i tradycyi nadstawiania karku dla drugich. Obecny ruch czeski jest stanowczo szkodliwy dla naszego narodu i dla bytu Austrii. Należy się zachować z największym egoizmem i stać na straży interesów narodu i państwa“.

Następnego dnia Nowa Reforma wstąpiła z ostrą krytyką postępowania posłów Szczepanowskiego i Rutowskiego, którą zakończyła: „Od p. Rutowskiego żądamy zaś stanowczo wyjaśnienia, jak rozumieć mamy przestrzeganie Koła, aby „nie dało się uwieść sympatją dla ruchów narodowych w ogóle“. Musielibyśmy inaczey dopatrywać się w tych słowach stanowczego zerwania z tem wszystkim, co było zawsze najważniejszym postulatem nietylko naszego stronnictwa, ale całego narodu — musielibyśmy uważać te słowa za odstępstwo od tego, co w porzbiorych dziejach Polski było trścią naszego narodowego życia“. Poczem następuje jeszcze apelacya do moich wyborców.

Otóż wystarczy rzucić okiem do innych dzienników krajowych, żeby się orzeknąć, że tekst został w Nowej Reformie mylnie podany. Przy tej sposobności konstatuję, że tekst ten był równocześnie dyktowany przez pewnego posła korespondentem Nowej Reformy, Gazety Narodowej, Dziennika Polskiego i Kuryera Lwowskiego.

Gazeta Narodowa z dnia 12 grudnia 1893 r. Nr. 283 podaje w telegramie z Wiednia: „Pos. Rutowski przestrzega Koło, by nie dało się uwieść jakąś ogólną sympatją dla wszelkich ruchów narodowych i tradycyi jeńskich nadstawiania karku za drugich, etc.“. Podobnie Dziennik Polski z dnia 12 grudnia 1893 Nr. 344: „Pos. Rutowski przestrzega Koło, by

nie dało się uwieść jakąś ogólną sympatją dla wszelkich narodowych ruchów“.

Korespondenci, czy Szanowna Redakcyo Nowej Reformy opuściła, oczywicie przez omyłkę, dwa słowa w telegramie, a jedno przestawiła, i — włożyła mi w usta nieprzyjaźń dla „ruchów narodowych w ogóle“, wywnioskowała od razu niechęć dla własnego ruchu narodowego, a w konsekwencyi „zerwania z tem wszystkim, co było zawsze najważniejszym postu'a tem nietylko naszego stronnictwa, ale całego narodu“. Ze to musiała rozumieć, jest widocznem. Boć przecież nie będzie żądać obecnie n. p., żeby Polak sympatyzował z ruchem narodowym francuskim lub rosyjskim, chociaż są niezawodnie także ruchami narodowymi, ani też nie może uważać, że nadstawianie polskiego karku za „obceny“ ruch czeski, moskalfolski, nie mówiąc o innych jego cechach, należy do tych patryotycznych obowiązków, które są „najważniejszym postulatem nietylko naszego stronnictwa, ale całego narodu“.

Wstrzymując się od słowa komentarza, zostawiamy Nowej Reformie, a przedewszystkiem jej czytelnikom, osądzenie, czy się w ten sposób wydaje wyroki tego wagomiaru na podobnej podstawie.

Wiedeń, 22 grudnia 1893.

Dr. Rutowski.

Podajemy w całości pismo p. Rutowskie go, tem chętniej, że nie pragnęliśmy nieczego bardziej, jak wyjaśnienia stanowiska szanownego posła, który ku naszemu wielkiemu zdziwieniu milczał tak długo. Pytanie, czy powyższe pismo tłumaczy i usprawiedliwia dostatecznie przemówienie p. Rutowskiego w Kole i fakt, że posel ten głosił za wyjątkowem rozporządzeniem, pozostawiamy do oceny naszym czytelnikom. Musimy jednak wyjaśnić, że sprawozdanie z owego posiedzenia Koła otrzymaliśmy jako korespondencyę pocztą, a nie jako depeszę telegraficzną i podaliśmy ją bez jakiegokolwiek zmian. Dotknięci boleśnią słowami szanownego posła, wezwaliśmy go do wyjaśnienia słów, brzmiałych jakby szyderstwem z naszych narodowych ruchów. Nie mieliśmy natomiast ani powodu, ani obowiązku powątpiewać o prawdziwości doniesienia naszego korespondenta i nie mieliśmy ani powodu, ani obowiązku przypuszczać, że korespondenci innych pism lepiej są od niego poinformowani. Na jakiej zasadzie mogliśmy później odmawiać wiary naszemu długoletniemu współpracownikowi, skoro ani on sam, ani nawet pos. Rutowski nie prostawiał pomyłki? Na domiar — pomiędzy tem, co napisał nasz korespondent o mówie p. Rutowskiego, a tem, jak przemówienie swoje podaje sam szanowny posel, nie ma tak znacznej i zasadniczej różnicy. Stanowisko nasze w sprawie czeskiej w ogóle, a wobec stanu wyjątkowego w szczególności, wyjaśniliśmy natomiast podostatkiem, abyśmy potrzebowali wobec „sprostowania“ p. Rutowskiego jeszcze raz wypowiadać nasze zapatrywania.

Sprawy krajowe.

(Posiedzenie krajowej komisji dla spraw przemysłowych.)

Dnia 21 b. m. w gmachu sejmowym odbyło się posiedzenie komisji kraj. dla spraw przemysłowych. Przewodniczył marszałek krajowy ks. Eustachy Sanguszko.

Obecni byli członkowie komisji: Bolesław Baranowski, Jan Franke, Michał Michalski, Teofil Merunowicz, Edmund Mochnacki, Arnulf Nawratil, Jan Rutter, Tadeusz Romanowicz, August Sołtyński, dr. Józef Wereszczyński, Julian Zacharyewicz i dr. Alfred Zgórski.

1) Członek Wydziału krajowego T. Romanowicz złożył sprawozdanie z czynności sekcji administracyjnej za czas od 24 lipca do 21 grudnia, które po udzieleniu wyjaśnień co do nadanych stypendyów przemysłowych przyjęto do wiadomości.

2) Dr. A. Zgórski referował w imieniu sekcji administracyjnej sprawę pożyczek z funduszu przemysłowego. Dwom prywatnym przedsiębiorstwom udzielono pożyczki w kwocie 2,500 zł. i 6,000 zł., a Towarzystwu tkaickiemu „Prządka“ bezzwrotny zasiłek w kwocie 1000 zł. celem dawanja pomocy tkaczom na przerabianie i uzupełnianie warsztatów tkackich w tym kierunku. Izby tkaniny mogły mieć wymaganą przez świat handlowy szerokość.

3) Członek Wydziału krajowego T. Romanowicz przedkładał sprawozdanie roczne z czynności komisji krajowej dla spraw przemysłowych za czas od 1 września 1892 do końca listopada 1893 wygotowane dla Wydziału krajowego i dla Sejmu. Sprawozdanie uchwalono i postanowiono wydrukować.

4) Dyr. J. Rotter nawiązując do sprawozdania i odwołując się na podania dyrekcji kursów robót ręcznych w szkole wydziałowej im. św. Scholastyki w Krakowie podnosi sprawę komisji egzaminacyjnych na nauczycieli robót ręcznych i potrzebę takiego ich uregulowania, ażeby wydawano paentny, objmujący cały zakres robót ręcznych kobiecych, a nie w tym tylko skromnym rozmiarze, jaki przepisano dla szkół ludowych komisjom egzaminacyjnym przy seminariach żeńskich.

Po dyskusyi, w której zabierali głos pp.: Zacharyewicz, Franke, Baranowski i Merunowicz, uchwalono przekazać sprawę sekcji administra-

cyjnej z poleceniem, ażeby ją szczegółowo opracowała i na posiedzenie komisji wniosła.

5) Radca J. Franke przedłożył szczegółowy regulamin, wedle którego urządzona ma być wystawa szkół zawodowych w pawilonie Wydziału krajowego na powszechnej wystawie krajowej roku 1894. Regulamin mieści następujące zasadnicze postanowienia: a) Wystawa ma przedstawiać całą działalność szkoły; b) obejmie zwykłe wyroby, odpowiadające programowi szkoły, rysunki i prace pisemne uczniów, a nie nadzwyczajne ponad program wykonane przedmioty; c) dopuszczone będą prace nauczycieli, wchodzące w program nauki i środki naukowe sporządzone przez szkołę; d) mają być przedłożone statuta drukowane, plany nauki, podziały godzin i wszystkie przez szkoły wydane sprawozdania, tabele, statystyka uczniów i jeżeli można widoki, fotografie i plany budynków własnych w których się szkoły mieszczą; e) szkoła zebrza ma i przedstawić także okazy przemysłu domowego, o który się opiera.

Po dyskusyi, w której zabierali głos pp.: Merunowicz, Rotter, Romanowicz i Wereszczyński, uchwalono przedłożyć regulamin, dopuszczając na wystawę okazy wyrobów szkolnych z lat 1892/3 i 1893/4.

6) Radca Franke przedstawił imieniem sekcji administracyjnej wniosek, ażeby komisja z funduszu do rozporządzenia jej oddanych przychyliła się kwotą 2,000 zł. do wystawy małych motorów i maszyn pomocniczych, którą dyrekcya powszechnej wystawy krajowej roku 1894 przy pomocy Muzeum technologicznego w Wiedniu, o ile możliwości w jak najszerszym zakresie urządzić zamierza. Wystawa ta obejmie małe motory parowe, gazowe, benzynowe, kaloryczne, elektryczne i maszyny pomocnicze dla stolarzy, ślusarzy, blacharzy, szewców, rymarzy, introligatorów, kartoniarzy i t. d., w ten sposób, iż wszystkie te maszyny będą dostępne dla krajowych rzemieślników, ażeby na nich próby pod okiem specjalnych wermistrzów odbywały.

Wniosek sekcji uchwalono.

7) Prof. Zacharyewicz przedłożył imieniem sekcji administracyjnej wniosek do Sejmu, ażeby pokać kierownika krajowej szkoły garbarskiej w Krakowie podniesiono do wysokości 1,500 zł. Uchwalono.

8) Na wnioski sekcji administracyjnej, referowane przez sekretarza komisji J. Starkla, uchwalono:

a) Przedstawić Sejmowi udzielenie zasiłku 2000 zł. w czterech ratach rocznych po 500 zł. gminie Rychwałd na częściowe umorzenie długu zaciągniętego przez tę gminę na wystawienie budynku dla szkoły tkackiej.

b) Przeznaczyć po 20 zł. miesięcznie na zasiłki dla ubogich uczniów nowo utworzonej krajowej szkoły sukieniczej w Rakławiu i stypendyum dla jednego z uczniów państwowej szkoły przemysłowej w Krakowie.

9) Na wniosek, przedłożony przez p. A. Nawratila w imieniu sekcji administracyjnej, uchwalono:

Założyć wzorowy warsztat szewski w Starym Sączu i oddać kierownictwo p. Stanisławowi Rosłowski, a instruktorem fachowym zamianować obecnego instruktora w Ubonowie p. Adama Gottmana.

Na tem posiedzenie zamknięto.

Proces przeciw ministrom.

W sobotę odbyło się drugie posiedzenie trybunału stanu w sprawie oskarżenia ministerstwa Avakumowicza. Oprócz 16 członków trybunału zasiada także 4 zastępców, w tym celu, aby w razie zasłabnięcia któregoś z członków trybunału można natychmiast powołać zastępcę. Przewornosc ta jest tem potrzebniejszą, że pomiędzy członkami trybunału jest wielu starszych i chorowitych. Z oskarżonych nie przybył Belizar Kundowicz z powodu choroby. Nie przybyło również wielu świadków dlatego, że trybunał odmówił im zwrotu kosztów podróży.

Na początku posiedzenia przewodniczący zawiadomił oskarżonych, że trybunał odrzucił ich zarzuty przeciw należeniu do trybunału pp. Duszmanicza i Milanowicza. Następnie odczytano akt oskarżenia składający się z 11 punktów, a zarzucający, jak wiadomo, byłym ministrom, że naruszyli konstytucję i ustawy wyborcze. Tych przestępstw dopuścili się oskarżeni częścią pojedynczo, częścią razem, przez to, że 1) po śmierci regenta Proticza zaniechali uzupełnić regencję, 2) nie rozpisywali wyborów uzupełniających w razie opróżnienia się mandatów wskutek śmierci posła, 3) samowolnie i bez uchwały skupejny przedłożyli traktat handlowy z Austro-Węgrami, 4) nie uszanowali orzeczeń Rady stanu, 5) przy wyborach do skupejny zatrzymali wielu wyborcom karty głosowania, 6) zabronili rolnikom przy warsztatach brać udział w głosowaniu, grożąc im wydaleniem z zajęcia, 7) zabronili wysłania prywatnych telegramów o wynikach wyborów, aby w ten sposób umorzyć ich sfalszowanie, 8) obarczyli wojskiem lokale wyborcze, 9) uniemożliwili przewodniczącym komisji wyborczych przybycie do miejsc, gdzie się wybory odbywały, 10) wyborcom w Garaczicy uniemożliwili głosowanie przez użycie siły zbrojnej, a opór ich złamali

użyciem broni, przyezem ramiono i pomordowano wiele osób i 11) otwarli i ukonstytuowali skupczynę w obecności niedostatecznej liczby posłów.

Po odczytaniu aktu oskarżenia imieniem skupczyny zabrał głos Dima Kosticz, jako oskarżyciel publiczny. Nie zawiść stronnicza — mówił on, — ale konieczność bronięcia z trudem wywalczonych swobód przeciw zapędowi reakcyjnym spowodowała skupczynę do postawienia byłych ministrów w stan oskarżenia. Oskarżenia mają gwarancję w tem, że stają przed najwyższym trybunałem w kraju i przed sądziami bezstronnymi i obiektywnymi. Oskarżyciel czyni wnioski i żąda zasadzenia wszystkich oskarżonych w myśl artykułu 8 ustawy o odpowiedzialności ministrów na karę od 4 do 8 lat, na ponoszenie kosztów sądowych, na solidarny zwrot szkody wyrządzonej skarbowi przez samowolne przedłużenie traktatu handlowego z Austro-Węgrami. Wysokość tego wynagrodzenia oznaczy oskarżyciel później, co sobie wyraźnie zastrzeża.

Oskarżony Ribaracz podnosi zarzuty przeciw należeniu Dusmanicza do trybunału na tej podstawie, że ten sędzia żywi do niego nienawiść. Trybunał powołuje wskutek tego w miejsce Dusmanicza zastępcę Nikołą Kresticza. Wskutek tej zmiany ubywa z trybunału jeden radykał, a przybywa jeden postępowiec.

Prezydent wzywa orkanyżonych, aby teraz wniesli naraz wszelkie zarzuty, jakiego jeszcze mogli poczynić przeciw pojedynczym członkom trybunału. Avakumowicz oświadcza jednak imieniem wszystkich oskarżonych, że na razie nie zamierzają wnosić żadnych zarzutów.

Odczytano wreszcie sprawozdanie komisji śledczej złożone skupczynie, poczem zamknięto posiedzenie. Dalszy ciąg rozprawy odbywał się w poniedziałek.

Sprawy miejskie.

Zamknięcie rachunków z r. 1892.

Nareszcie doczekaliśmy się zamknięcia rachunków miasta Krakowa za r. 1892. Rozesłano je pp. Radcom miejskim jakby na gwiazdkę w ubiegłą sobotę. Zapewne nie wielu z ojców miasta znalazło czas i ochotę do przeglądania szeregu cyfr zestawionego przez wydział rachunkowy. Ci, którzy potrzebnie przypatrzyli się zamknięciu rachunkowemu, mogli nawet ucieszyć się jego rezultatami. W rubryce dochodów znajdujemy w pierwszej chwili bardzo znaczny wzrost, a pomnawszy rubrykę dochodów i wydatków przechodowych znajdujemy nawet pewną i to znaczną nadwyżkę dochodów ponad wydatki. Śledząc jednak rzecz dalej widzimy, że wzrost dochodów należy przypisać w znacznej części pożytcym rachunkowym i podniesieniu wydatków gminnych o całe 10%, a jeśli potrącimy pozostałość kasową z roku 1891, to przekonamy się, że dochody r. 1892 nie pokryły nawet jego wydatków, chociaż starano się gospodarować jak najoszczędniej i zaspokojenie wielu bardzo ważnych i naglących potrzeb miasta odroczone na lepsze czasy. Uwzględniwszy rezultat rubryk przechodowych przekonamy się wreszcie, że rezultatem r. 1892 jest znaczny niedobór, a słabą tylko pociechę przynosi nam zestawienie założeń czynnych i biernych, którym wydział rachunkowy obniża niedobór r. 1892 do kwoty 23,406 złr. 66½ ct.

Bylibyśmy jednak niesprawiedliwi, gdybyśmy nie przypuścili, że pomniejszając pożyty rachunkowy i podniesienie podatków gminnych — dochody gminy zarówno z jej majątku jak i z podatków rzeczywiście się podniosły i to podniosły się znacznie. Również przynależało nam, że rezultat oszczędności byłby całkiem inny a zamknięcie rachunków z pominięciem pożyty przechodowych byłoby okazało nadwyżkę dochodów ponad wydatki, gdyby silna akcja przeciw cholercie nie była pochłonięta znacznej kwoty. Wydatek ten nadzwyczajny był niewątpliwie klęską dla skarbu miasta, które z powodu obawy przed cholercą nie tę jedną poniosło szkodę. Zapisała się ona nie tylko w rachunkach miejskich ale w sferach kupieckich i przemysłowych niezatarciami dotychczas głoskami, które ciężko zaważyły na dobrobycie obywateli.

Oto wyniki zamknięcia rachunkowego: Dochody miasta wynosiły w roku 1892 ogółem 938,105 złr. 65½ ct. i były o 151,802 złr. 55½ ct. wyższe niż w roku 1891. W szczególności dochody z majątku gminnego przyniosły 389,563 złr. 55½ ct. i wzrosły w porównaniu z r. 1891 o 141,152 złr. 36 ct. Dochody posilkowe wynosiły 527,312 złr. 29½ ct. i przyniosły o 95,355 złr. 13½ ct. więcej. Natomiast dochody nadzwyczajne przyniosły tylko 21,229 złr. 80½ ct. i były mniejsze o 84,704 złr. 95½ ct. niż w roku 1891.

Jednakowoż uwzględnić należy, że w dochodach z majątku gminnego przyjęto jako pierwszą pożyty pozostałość kasową z r. 1891 w kwocie 79,346 złr. 35½ ct. a nadto po raz pierwszy wstawiano w dochód wartość czynszów z budynków szkolnych będących własnością gminy w kwocie 42,100 złr. Po uwzględnieniu tych pożyty okaze się, że dochód z majątku gminnego wzrósł tylko o 19,606 złr. Należy dalej uwzględnić, że w roku 1892 pobierano dodatek gminny od podatków bezpośrednich w wysokości 22%, a w roku poprzednim dodatek ten wynosił tylko 12%. Pobierano zatem tytułem tego dodatku o 10% procent więcej. Dochód z tego źródła wynosił zaś 120,271 złr. 80½ ct. i wzrósł o 61,577 złr. 50½ ct. Z wzrostu tego przypada około 54,669 złr. na podwyższenie podatku a tylko około 6,908 złr. na naturalny wzrost. Uwzględniwszy więc podwyższenie dodatków, możemy przyjąć wzrost dochodów zaskłowych na 40,686 złr. Nareszcie w dochodach nadzwyczajnych znajdujemy ubytek 84,704 złr. 85½ ct. jedynie dlatego, że w zamknięciu rachunkowym za rok 1891 zamieszczono jako dochody nadzwyczajne pożyczkę z funduszu amortyzacyjnego 70,000 złr i zasiłek z funduszu pożyczkowego w kwocie 25,000 złr. Właściwy dochód nadzwyczajny, który pobrano tak w roku 1891 jak w roku 1892 jest to dochód z funduszu Sukienne, który w roku 1892 wynosił 21,229 złr. 80½ ct. i wzrósł o 10,295 złr. 04 ct. Ta suma jest też rzeczywistym wzrostem dochodów nadzwyczajnych.

Uwzględniwszy to wszystko, przyrost docho-

dów w roku 1892 przyjąć musimy na 70,587 złr. co przedstawia zawsze 10% dochodów roku 1891, a doliczwszy do tego dochód z podniesienia podatków, przekonujemy się, że gmina nasza w roku 1892 powiększa dochód 125,256 złr. więcej, niż w roku poprzednim.

Przypatrzmy się pożyty szczegółowe, które odznaczają się znacznym wzrostem lub ubytkiem. Należą tu z dochodów majątku gminnego: czynsze z gruntów w obrębie rogatki w kwocie 20,265 złr. 44½ ct. (+5,806 złr. 76½ ct. *), dochód z myta rogatkowego 88,134 złr. 04 ct. (+7,626 złr. 50 ct.), dochód z czyszczenia dołów kloacznych 2,385 złr. 83 ct. (—1322 złr. 42 ct.), opłaty za konsensa na szynki 18,935 złr. 9 ct. (—703 złr. 3 ct.), dochody funduszu ubogich 8,951 złr. 23 ct. (—1,033 złr. 54 ct.) odsetki od kapitałów 5,994 złr. 63 ct. (+5,144 złr. 63 ct.) i częściowe wynagrodzenie za kwaterę 23,826 złr. 81 ct. (—1,493 złr. 91½ ct.).

Musimy prztem zauważyć, że odsetki od kapitałów wzrosły jedynie wskutek chwilowej lokacji funduszy przeznaczonych na budowę koszar dla obrony krajowej, a więc pożyczki na ten cel zaciągniętej. Wzrost ten jest zatem chwilowy, a dochody w tej rubryce właściwie zmniejszyły się o 123 złr. 80 ct., gdyż owe odsetki od funduszu budowy koszar wynosiły 5,268 złr. 49 ct., a nowe właściwie było kwotę tę wpisać do dochodów nadzwyczajnych.

W dziale dochodów zaskłowych oprócz 22% dodatków do podatków bezpośrednich, o których mówiliśmy wyżej, wzrosły wszystkie rubryki, bo nawet zniżający się zwykły podatek od psów przyniósł 2,545 złr. 70 ct., a więc o 134 złr. 10 ct. więcej. W szczególności część dochodów z opłat konsumeryjnych przypadająca na miasto wynosiła 318,137 złr. 51½ ct. (+25,976 złr. 79½ ct.) także część opłat od wyrobu piwa 33,036 złr. 75 ct. (+6,993 złr.), 2% podatek gminny od czynszów z mieszkań 42,824 złr. 69 ct. (+521 złr. 74 ct.), a ½ podatek od tych czynszów pobierany na wydatki kwater przechodowych 10,495 złr. 83½ ct. (+152 złr.).

(Dok. nast.)

Przegląd polityczny.

Kraków, 27 grudnia.

Ubiegłego czwartku odbyło się w Tarnopolu przedwyborcze zgromadzenie, celem wysłuchania wyznań politycznej wiary kandydatów ubiegających się o mandat poselski do Rady państwa po Euzebiusz Czerkawskim. Stanęli przed wyborcami dwaj kandydaci: hofrat i prezydent sądu obwodowego Krynicki i dr. Balasits, profesor lwowskiego uniwersytetu.

Wystąpienie pierwszego kandydata było wprost niewłaściwe i wyzywające. Oprócz kilku pustych frazesów w zrozumiałym tonie wypowiedzianych, oprócz apostrofowania Rusinów w języku ruskim i wychwalania żydów od *caplandam benevolentiam*, nie usłyszeli wyborcy niczego co by wskazywało mogło. jak się kandydat zapatrze na szereg spraw ważnych, bieżących, domagających się reformy i szybkiego załatwienia.

Z prawdziwą natomiast przyjemnością wysłuchano obszernego przemówienia prof. Balasitsa, który jasno wytłuszczył zasady reform, obecnie na porządku dziennym stojących. Głęboką swą wiedzą, zasadami szczerze demokratycznymi, do których się mowca przynależał na wstępie, szczerością i otwartością w sprawie ruskiej i żydowskiej, wogóle prawdziwie obywatelskim wystąpieniem swoim zjednał sobie prof. Balasits ogół słuchaczy myślących, o dobro kraju i miasta dbających.

Obywatele Tarnopola i Brzeżan mają wybór nietrudny. Wybierając hofrata, posła do Rady państwa przedstawiciela niemieć bierności. Oddając głos swój na prof. Balasitsa przysporzą, krajowi siłę nader cenną, która — jak to już podnosiliśmy niejednokrotnie — tak w Sejmie jak w Radzie państwa rzetelna odda usługę.

Podaliśmy już przed kilku dniami wiadomość o wyniku uzupełniających wyborów do Sejmu z większych posiadłości okręgów sanockiego i kołomyjskiego.

Na przedwyborczych zgromadzeniach, które się w tym celu odbyły w Kołomyi i w Sanoku, kandydaci wypowiedzieli swe wyznania wiary, zgodne wogólnych przekonaniach konserwatywnych. Zgromadzenie w Sanoku było o tyle więcej ożywione, że poruszono między innemi sprawę fiskalizmu, a zarówno posłowie, jak wyborcy uczestniczyli gorąco przeciw gnębniacemu Indność ustskowi fiskalnemu. Zabrał głos w tej sprawie także poseł Gniwosz Włodzimierz i wniósł, aby zebrań polecili posłom swym udać się do namiestnika i prosić go, by polecił dyrekcyi skarbowej nie ściagać tak natarczywie zaległych podatków, gdyż to może kontrybuentów, niszczonej i tak powodzić i nieurodzajem, doprowadzić do materialnej ruiny.

Wniosek ten jednomyślnie uchwalono.

Z Austrii.

Wiedeńskie dzienniki donoszą, że rząd austriacki przystąpił do prac przygotowawczych do reformy wyborczej. Zarówno ministerstwo spraw wewnętrznych, jak centralna komisja statystyczna zajmują się zebraniem dat statystycznych, które mają być podstawą dalszej akcji. Po ukończeniu tej pracy ma najpród minister spraw wewnętrznych, a następnie Rada ministrów określić zasady, na jakich ma się opierać nowy projekt ustawy wyborczej. Według wiedeńskich dzienników dotychczas zgodzono się tylko na dwa zasadnicze punkty, na zatrzymanie systemu reprezentacji interesów i pomnożenie liczby mandatów. Wiele nowych mandatów ma przybyć od jakich warunków ma w przyszłości zależeć prawo głosowania, jak wykonywać mają nowi wyborcy i jak należy zmienić dotychczasowe okręgi, o tem dopiero ma obradować Rada ministrów. Po powyższym uchwał ma gabinet porozumieć się ze sprzymierzonemi stronnictwami, co tem bardziej jest potrzebnem, że nowy projekt będzie zawierał zmianę nie tylko ordynacyi wybor-

*) Cyfry w nawiasach oznaczają przyrost lub ubytek dochodów. Przyrost oznaczono znakiem +, ubytek znakiem —.

czej, ale także ustaw zasadniczych i jego uchwalenie wymagać będzie większości dwóch trzecich głosów.

Sejm czeski zbiera się jutro. Według zgodnych doniesień różnych dzienników rząd ma zamiar nie wnosić żadnych projektów, mających polityczną doniosłość i zamierza nie przedkładać żadnego z projektów ugodowych. W szczególności nie ma być wcale wniesionym projekt utworzenia sądu obwodowego w Trutnowie. Sejm czeski, który nie miał sposobności uchwalić budżetu na rok bieżący, musi udzielić Wydziałowi krajowemu absolutoryum z pobierania dochodów i czynienia rozchodów bez budżetu i uchwalić budżet na rok przyszły. Głównym przedmiotem obrad ma być również ustawa o lokalnych drogach żelaznych.

Dnia 22 b. m. odbyło się w Bernie posiedzenie: między zaufania katolicko-konserwatywnego stronnictwa Czechów morawskich. Na zgromadzeniu tem uchwalono dwie rezolucje, z których pierwsza zawiera postanowienie zwolnienia w ciągu przyszłego roku wiecu katolickiego na Morawach. W drugiej rezolucji oświadcza zgromadzenie, że w sprawach publicznych stoi na stanowisku konserwatywnem i chrześcijańskiem i gotowo popierać Starożytnych tak długo, dopóki stoją na tem samym stanowisku. Natomiast zgromadzenie nie mogą zgodzić się na to, aby postowie przez nich wybrani weszli do związku, który graża lub paraliżuje zasady katolicko-konserwatywne. W końcu uolewano rezolucyę, że zgromadzenie nie mogą wejść w związek z Młodoczechami i uważa za potrzebne utworzenie komitetu centralnego celem zorganizowania katolickiego stronnictwa na Morawach.

Z zaboru pruskiego.

O wyborach uzupełniających na posła do sejmiku pruskiego w Murowanej Goślinie, których wynik podaliśmy jeszcze przed świętami, dzienniki poznańskie przytaczają obecnie charakterystyczne szczegóły. Były to wybory w miejsce wolnośnego posła Czwalin, który w kilka dni po swoim wyborze zmarł. Zmarły wybrany został w walnych wyborach sejmowych na podstawie kompromisu, zawartego pomiędzy Polakami a stronnictwem wolnośnym. Po śmierci posła Czwalin decyzja co do rezultatu wyborów uzupełniających w polskich rękach pozostawała. Komitety wszystkich trzech powiatów, zgodnie z opinią prasy, postanowiły utrzymać kompromis i poleciły wyborcom polskim, aby solidarnie głosowali za kandydatem stronnictwa wolnośnego, dyrektorem sądu ziemskiego w Toruniu, p. Worzewskim, gdy tenże zobowiązał się, że będzie w sejmie walczył przeciw wszystkim nieprzyjaciłom nam ustawom wyjątkowym i gdy stwierdzono, że p. Worzewski, podobnie jak zmarły poseł Czwalin, nie zdradzał dotąd żadnych niechęci względem żywiołu polskiego.

Z dumą zaznaczyć winniśmy, że między wyborcami okręgu poznańskiego obornickiego panowała karność jak najzupełniejsza. Na wezwanie komitetów stawili się prawie wszyscy wyborcy i wszyscy głosy swe oddali na kandydata kompromisowego.

Przy wyborze biura wyborczego zaszedł fakt charakterystyczny. P. Treskow z Zajeziera nie powołał podczas prawyborów w Zajezierzu do biura wyborczego ani jednego polskiego ławnika, mimo że się polscy wyborcy tego domagali. Sprawę tę wyborcy pokrzywdzeni wytoczyli przed komitet zachodnio-poznański, który porozumiewszy się z drugimi komitetami wydał hasło, żeby żadną miarą p. Treskowi nie wybrano do biura wyborczego w Murowanej Goślinie, do którego dawniej był wybierany, i istotnie nie wybrano go.

W kołach konserwatywnych do ostatniej chwili żywno nadzieję, że wyborcy polscy nie pójdą solidarnie i robią się na dwa obozy. Po odrzuceniu wyboru p. Treskowi z Zajeziera na ławnika stracili wszelką nadzieję. Przystąpiono do głosowania, w którym kandydat konserwatystów p. Treskow z Radojewa otrzymał 210 głosów, podczas gdy kandydat kompromisowy p. Worzewski otrzymał 243, a zatem zwyciężył przeciwnika swego większością 33 głosów.

Cześć wyborcom polskim, że sumiennie dotrzymali przyjętego na siebie w walnych wyborach zobowiązania i że bucie konserwatystów, którzy pierwsi za obrazę poczytywali sobie zawieranie kompromisu z Polakami, a teraz ubiegają się o to, jak o łaskę, po raz drugi dobrą dali nauczkę.

Z Niemiec. Wzruwa o najnowsze rozporządzenie Eulenburga.

Wielkiej wzrwy naroobiło w całych Niemczech rozporządzenie prezydenta pruskiego gabinetu, hr. Eulenburga, do wszystkich prezydentów rządów krajowych. W rozporządzeniu tem powołuje się hr. Eulenbura na znany rozkaz gabinetowy cesarza Wilhelma I. z 4 stycznia 1882, a więc z ery wszechwładztwa Bismarka, o obowiązku popierania polityki rządu przez urzędników przy wyborach do ciał reprezentacyjnych. W rozkazie tym przypomniano urzędnikom, że przysięga ich słuźbowa dotyczy także popierania przez nich polityki rządu przy wyborach, i że w razie przeciwnym każdy urzędnik pozbawiony był może swego stanowiska w drodze dyscyplinarnej. Zastrzeżenie więc cesarz w owym rozkazie przeciwko agitacyi urzędników, sprzecznej z polityką rządu przy wyborach. Powołując się na ów restrykt gabinetowy dodaje obecnie hr. Eulenbura, że zasady tam wypowiedziane powinny znaleźć zastosowanie wśród wszelkich stosunków i służyć także za wytyczną wśród antagonyzmów politycznych, zwłaszcza na polu ekonomicznym.

Rozporządzenie to wywołało najwidoczniej ci prezydenci rządów krajowych, którzy wraz z konserwatywnymi agrarzami wytworzyli ostatniemi czasy silną opozycję przeciw polityce handlowej rządu, przedewszystkiem zaś przeciw projektowi traktatu handlowego z Rosją. Podezwa więc gdy Bismark w r. 1882 wystąpił przeciw agitacyi liberałów, oddziałując na wyborców przez presję rządową, — to teraz skierował prezydent pruskiego gabinetu ostrze tego samego rozporządzenia przeciw stronnictwu dawnego kartelu, buntującemu się przeciw polityce handlowej rządu.

Rozporządzenie hr. Eulenburga wywołało burzę

w konserwatywnej prasie; po raz pierwszy bowiem zapowiada rząd pruski w sposób tak stanowczy otwartą walkę przeciw agrarzom. Może to być powodem zmiany w sytuacji parlamentarnej, — jakkolwiek przedwczesnem wydać się pogroźki, że rząd rozporządzenie to przypłacił może dymisją gabinetu hr. Eulenburga.

Z Włoch. Zwycięstwo pod Agordat.

Gabinet Crispiego znalazł się w korzystnym położeniu, odracając parlament do 25 stycznia pod wrażeniem zwycięstwa armii włoskiej w Sudanie. Na zapytanie posła Danielelli'ego w tej sprawie na posiedzeniu Izby 22 b. m. wniesione, odpowiedział generał wojny Mocenni, że zwycięstwo armii włoskiej pod Agordat jest faktem dokonany. Wiadomość tę przyjęła Izba entuzjastycznymi oklaskami, — tylko skrajna lewica nie podzielała powszechnej radości. Pos. Imbriani chciał w tej sprawie interpelować rząd, lecz prezydent Izby nie dopuścił go do głosu.

Wedle wiadomości, podane przez *Agencję Stefaniego*, zebrał się cały korpus armii derwiszów, w sile 6000 karabinów i 4000 lanc pod komendą Hamed-Ali'ego, w okolicy Agordatu. Pułkownik Arimondi, dowódca armii włoskiej, złożonej w znacznej części z krajowców, otrzymał wiadomość o tem 21 b. m., o godzinie 4 po południu, postanowił uprzedzić napad derwiszów. Po dwugodzinnej walce zostali derwisze zupełnie pobici i wyparci ku rzecze Berreu. Po stronie włoskiej padł jeden kapitan, dwóch poruczników i 100 żołnierzy, przeważnie tubylców afrykańskich. Natomiast nieprzyjacieli poniosł bardzo dotkliwe straty w rannych i zabitych. Poległ Hamed-Ali i prawie wszystkie emirowie; 60 sztandarów i jedna mitraliza dostały się w ręce Włochów. Poległy Hamed-Ali jest znaczną osobistością; walczył on swego czasu przeciw Abissyńczykom pod Metelmah i zabił negusa Jana. Oprócz tego poległo z armii derwiszów 1000 żołnierzy; liczba rannych ma być bardzo wielka.

Straty po stronie włoskiej, wedle innych wiadomości, wynoszą w zabitych dwóch oficerów, 98 poległych i 123 rannych. Pułkownik Arimondi posunął się w kierunku ku Kufit.

Najnowsze to zwycięstwo Włoch zapewni prawdopodobnie na dłuższy czas spokój w Sudanie.

Konstytucja Loris-Melikowa.

W Londynie ukazała się interesująca książka w języku rosyjskim pod tytułem: „*Konstytucja grafa Loris-Melikowa*“, zawierająca ważną rewelację historyczną. Właściwie jest to tylko potwierdzenie znanych poglądów o tem, że były dyrektor rosyjski Loris-Melikow przedstawił carowi Aleksandrowi II projekt konstytucyi, który car w dniu 13 marca 1881 roku o godzinie wpół do pierwszej własnoręcznie podpisał i odesławszy do druku, wyjechał do maneżu. Przy powrocie do dworca, car tego samego dnia został zamordowany. Aleksander III pierwotnie zgodził się na projekt konstytucyi, i rada ministrów przyjęła go dnia 20 marca większością 7 głosów przeciw pięciu. Za konstytucyę oświadczyli się wielki książę Włodzimierz i ministrowie Wajuwę, Nabokow, Saburow i Abaza; najsilniejszym przeciwnikiem konstytucyi był: Pobiedonosew.

Aleksander III wyraził zadowolenie, że projekt Melikowa uzyskał większość głosów w radzie stanu i odesłał się podobno do brata Włodzimierza: „Prawdziwy ciężar spadł mi z serca“. Ale zanim ogłoszono przygotowany już i podpisany ukaz carski w sprawie konstytucyi Pobiedonosew zdolał przekonać cara, że byłby to krok niebezpieczny i Loris-Melikow otrzymał dymisję, a w Rosyi zapanował w całej pełni reakcyjny system Pobiedonosewa.

Na początek konstytucyę miała polegać na zwolnieniu Rady państwa, składającej się z częścią z członków wybieralnych, częścią z mianowanych przez cara.

Autor broszury utrzymuje, że cesarz Wilhelm przysłał z tego powodu list do cara Aleksandra III, starając się utwierdzić go w zamiarach na dania Rosyi konstytucyi z tem zastrzeżeniem, aby nie wprowadzał powszechnego prawa głosowania i nieograniczonej wolności prasy i nauczania, natomiast doradzał zaprowadzić równouprawnienie wyznań.

Kronika.

Kraków, 27 grudnia.

Morderstwo polityczne. Wielką sensację wywołał fakt, który wydarzył się w sobotę w Pradze. O godzinie 8 wieczorem znaleziono Alojzego Mrvcę, czeladnika rękawiczniczego, w jego mieszkaniu bez życia. Na szyi miał on strzykac skórzany, a na głowie ranę głębokości 3 centymetrów, zadaną styletem. Oględziną zwłok wykazały morderstwo Mrva grał tego wieczora z czeladnikiem ślusarskim Dolszałem i malarzem nieznanego nazwiska w karty w swoim własnym mieszkaniu. O godz. 6 opiekunka jego znalazła drzwi mieszkania zamknięte, a o godz. 7 doniósł jej niejaki Dworczak, że Mrva leży nieprzytomny. Dworczaka, który już o godz. 6 był koło mieszkania, aresztowano. W mieszkaniu Mrvy znaleziono zresztą wszystko w najczystszej porządku. Mord ten pozostaje prawdopodobnie w związku z podejrzeniem, jakie na Mrvcę poseł Herold rzucił, twierdząc, że jest on policyjnym *agent provocateur*, do podejrzenia tego dostarczyły p. Heroldowi podstaw notatki Mrvy, które mu skradła jego kochanka. Jakoż Mrva był po dwakroć aresztowany, raz pod zarzutem należenia do tajnego związku „Podziemna Praga“, a drugi raz z powodu ekcesów robotniczych. Oba razy uwolniono go jednak. Również obecnie aresztowano go wraz z członkami „Omladiny“, lecz uwolniono po pierwszem przesłuchaniu. Uwolnienia te potwierdzały podejrzenie niebezpiecznej roli, choć policya wypiera się z nim związków, a akt oskarżenia przeciw członkom „Omladiny“ obejmuje również zamordowanego. Od mowy p. Herolda, w której tenże napiętnował Mrvcę, jako agenta policyjnego, żył tenże w ciągłej obawie.

Walne zgromadzenie członków Towarzystwa muzycznego w Krakowie odbędzie się dnia 31 grudnia b. r. o godz. 3 po południu w lokalu Towarzystwa (plac Szepeński l. 3). Porządek dzienny: Odczytanie protokołu z poprzedniego zgromadzenia. Spra-

wozwanie z czynności zarządu i stanu Towarzystwa i konserwatorium. Wnioski i interpelacje. Wybory.

W „Zgodzie“, Stowarzyszeniu rękodzielniczym krakowskich, odbędzie się na zakończenie starego roku w niedzielę 31 b. m. wieczorek z tańcami. Początek o godz. 8 wieczorem.

Dla Tow. „Szkoły ludowej“ na wspólne opłatu, urządzonym dnia 26 b. m. przez młodzież rękodzielniczą w Dębnikach, zebrano 4 złr. 23 ct.

Z klubu „Dzwonów“ w Krakowie nadesłano 2 złr.

W sprawie zabaw młodzieży szkolnej wydało ministerstwo wyznaki i oświaty świeże rozporządzenie, w którym między innemi czytamy:

W celu pokrycia wydatków, połączonych z prawidłowym odbywaniem zabaw szkolnych, o ile tych wydatków nie ponoszą gminy miejscowości szkolnych lub miejscowe stowarzyszenia, upoważnione są dyrekcyje państwowych szkół średnich, na początek roku szkolnego razem z datkami na zbiory nankowe pobierać od każdego ucznia datkę co najwyżej 50 ct. Ubogich uczniów należy na wszelki sposób uwalniać od tego datku.

Funduszem zebranych kwot zawiaduje dyrektor, który jest obowiązany przy końcu każdego roku w osobnem sprawozdaniu przedkładać rachunek Radzie szkolnej krajowej.

Zakładom o mniejszej frekwencji, w których powyżej podane datki nie pokryją wydatków na zabawy młodzieży, będzie można przyznawać na podstawie uzasadnionych wniosków, odpowiednie zapomogi z funduszu państwowych.

Układając rozkład godzin dla przedmiotów obowiązkowych i nadobowiązkowych, powinni dyrektorowie o tyle zwracać uwagę na zabawy młodzieży, aby przynajmniej jedno, albo według okoliczności dla każdego oddziału zabawy jedno popołudnie wolne było od nauki szkolnej. Na tę porę roku, w której odbywają się zabawy młodzieży, powinny grona nauczycielskie tak rozdzielić tygodniowe lekcye każdego przedmiotu, aby na dzień następujący po dniu zabawy, nie były wyznaczane żadne prace szkolne, a preparacye piśmienne ograniczały się do najmniejszych rozmiarów. Zarządzenia te odnoszą się także do szkół średnich, nie pozostających pod bezpośrednim zarządem państwowym, o ile w nich odbywają się zabawy młodzieży.

Rada szkolna krajowa zawiadomiła dyrekcyę szkół średnich o treści niniejszego rozporządzenia, wskazując im, że datki owe przeznaczone są na pierwsze zakupno przyrządów do zabawy, na dalsze ich uzupełnianie i sprawianie, na pokrycie drobnych wydatków i na stosowne remuneracye dla nauczycieli kierujących zabawami, lub doglądających ich.

Na posiedzeniu Tow. Iekarskiego krakowskiego wybrałi zostali w myśl wniosków komitetu przedwyborczego, którego sprawodawcą był prof. Pieniążek, na rok 1894 prezesem dr. August Kwański, wiceprezesem dr. Józef Surzycki, sekretarzem stałym docent dr. Franciszek Sroczyski, sekretarzem dorocznym dr. Leon Kryński, redaktorem *Przeglądu Lekarskiego* profesor dr. Stanisław Domański; członkami komisji redakcyjnej profesorowie doktorowie: Napoleon Cybulski, Władysław Antoni Gluziński, Antoni Mars i Alfred Obalski; delegatami do Rady zawiadowczej Tow. Iekarskiego galicyjskiego doktorowie: Władysław Byliński i Hilary Schramm.

W Stow. młodzieży handlowej przy ulicy Florjańskiej l. 27 II piętro, odbędzie się w niedzielę dnia 31 bm. o godzinie 12 w południe poświęcenie nowego lokalu, wieczorem zaś o godzinie 7 wieczorek muzykalno-wokalny, na który wszystkich członków zaprasza prezydent.

Święta Bożego Narodzenia pod względem aury przypominały spóźnioną kwietniową prawdziwie Wielkanoc. Ciepło, słońce, błotno; śnieżek jakby ostąpił, — słowem brak zimy, a wrzenia pierwszych tygodni kalendarzowej naszej wiosny. Kto na wiatry wybrał się bez kaloszy, musiał się wstydyć swojego obnawia. Błotko, mniej dotkliwe w centrum miasta, na asfaltowanych chodnikach rynku, bardzo dokuźliwym było za plantacyami. Jest to już tradycyjną osobliwością naszego miasta, iż o oczyszczenie ścieżek i przejść nikogo głowa nie boli. O tem, co się dzieje za plantacyami, myślą jedynie ci, których los skazał, aby tam mieszkać. Myślą, lecz nie nie porażają; a ci, którzyby poradzić mogli, — myślę przesłali, bo wierz, że myślenie owo nad zarządzeniem złem na nie się nie przysła. W tej błotnej kwestyi zupełnie ta sama sytuacja, co i w polityce: „Niech będzie jak bywało“ bodaj przed wiekami; — kto nie chce w błocie ugrzęznąć na zrujnowanym chodniku, niech przedewszystkiem chodzi z latarką, jak w czasach małego, czy wielkiego obłąkania. Słowem zbyt błotne były święta.

Z teatru. Zarząd teatru przysłał nam następujące zawiadomienie z prośbą o podanie do publicznej wiadomości:

P. Tadeusz Pawlikowski, dyrektor teatru miejskiego, wyjechał wczoraj do Abazy, powołany telegraficznie przez swego ojca, który tamte ciężko zaniemógł. Z tego powodu rozeszany został przez zarząd teatru następujący okólnik do członków personelu:

„Podaję do wiadomości członków personelu teatru krakowskiego, iż w czasie chwilowej, nagłe spowodowanej nieobecności naczelnego zarządcy teatru Pawlikowskiego, główną władzę, oraz kierownictwo sceny dzięży p. Józef Kotarbiński, któremu jako reżyser i zawiadowca inwentara sceny przydzielony zostaje do pomocy p. Apolinary Lubicz. Załatwianie spraw administracyjnych i kasowych, wykraczających po za obręb ściśle artystyczny, leży w mocy i obowiązku pp. Hipolita Wójcickiego, naczelnika biura teatru i Eustachego Kotarbińskiego, rachmistrza teatru. W razie nagłych okoliczności zawiadomić można przedstawicieli teatru telegraficznie, adresując: Abazia, Słatina, Tadeusz Pawlikowski. Szanowni członkowie personelu artystycznego, technicznego i służbowego, których upraszam niniejszem, aby w pierwszym rzędzie sami zechcieli stać na straży honoru i porządku teatru, winni są własnoręcznie podpisem stwierdzić odczytanie tego pisma.“

Tadeusz Pawlikowski.

Zmarli. Józef Gulkowski, emerytowany radca sądu krajowego, zmarł w 73 roku życia w Płazie pod Chranowem.

Ożimek Jan, adjunkt sądowy w Leżajsku, zmarł w Dąbrowie dnia 21 bm. po dłuższej chorobie w 31 roku życia.

Jakób Brzuszkiewicz, obywatel m. Krakowa, urodzony w 1837 r., zmarł wczoraj.

Roman Ciesielski, doktorand praw i koney-pient adwokacki, zmarł w Sokalu w 26 roku życia. Ubyła z nim jedna więcej siła młoda, rojująca piękne nadzieje. Syn rodziny mieszczańskiej z Kolo-

my, kształcił się na uniwersytecie lwowskim i należał do najinteligentniejszych młodzieży.

Pierwsza związkowa pracownia ubuwia w Krakowie. Towarzystwo to, założone z początkiem b. r., na walnem zgromadzeniu, odbytem w obecności notaryusza p. Brzeskiego w lokalu Stowarzyszenia kat. młods. rzemieśln. „Praca”, powołało do Rady nadzorczej pp.: Szczygielskiego na prezesa, Andrzeja Szczygielskiego na wiceprezesa, Bolesława Grabowskiego na sekretarza i hr. Stanisława Zaluskiego, br. Adama Lewartowskiego dra praw, Bernarda Betta, Maurycego Siebera, Edmunda Świerczyńskiego i Józefa Koldziejczyka jako członków.

Egzamina na inspektorów policji miejskiej odbyły się w tych dniach w gmachu sejmowym we Lwowie. Do egzaminu zgłosiło się sz. 60 kandydatów. Złożyli egzamin z postępem bardzo dobrym. Antoni Żytkiewicz, inspektor policji miejskiej w Wieliczce; Robert Zamorski, inspektor policji miejskiej w Skawinie; i Władysław Angielski, inspektor policji miejskiej w Czortkowie. Z postępem dobrym złożyli egzamin: Antoni Trzaska, prow. inspektor policji miejskiej w Sokalu; Włodzisław Włodarczyk, wazmistrz przy urzędzie ochotniczym miar i wag w Tarnowie.

Egzamina z rachunkowości państwowej złożyli w namieśtnictwie pp. Józef Pirożyński, Aleksander Pisecki, Władysław Primus i Bernard Brylski.

Zasiliła dla Unitów chełmskich. Wydział krajowy zaasynował zgodnie z wnioskiem komitetu opieki nad wdowami i sierotami po ks. Unitach chełmskich jednorazowe zapomogi z funduszu przez Sejm na powyższy cel przeznaczonych w następujący sposób: księdzu Jerzemu Kuniewiczowi 70 złr., p. Dominie Witoszyńskiej 80 złr., pp. Helenie i Aleksandrze Kuniewiczównom 75 złr., pp. Teofilu Pocijowej i Julii Małczyńskiej po 60 złr., pp. Zofii Zatkalkowej i Annie Sebowiczowej po 50 złr., pp. Annie Szulakiewiczowej i Teofilu Terlikiewiczowej po 40 złr., pp. Emilii Wojewekowej i Anastazji Małczyńskiej i Antoninie Szulakiewiczowej po 30 złr., pp. Józefa Małczyńskiego, Katarzynie i Zofii Małczyńskich, Annie Krypiakiewiczowej i Teodozji Lipińskiej po 25 złr., oraz p. Joannie Gruszkiewiczowej 20 złr.

W „Sokole” w Nowym Sączu odbędzie się w sobotę 6 stycznia 1894 o godzinie 3 po południu pierwsze losowanie akcji pożyczkowych. Wylosowanych zostanie 27 akcji po 5 złr. w łącznej kwocie 135 złr, które kasa Towarzystwa za zwrotem akcji zaraz wypłaci; po losowaniu o godz. 4 po południu odbędzie się zwyczajne doroczne walne zgromadzenie członków.

W dniu 23 grudnia b. r. zebrało się w wielkiej sali „Sokoła”, na zaproszenie prezesa, przeszło 40 druhów na tradycyjną uroczystość zamania opłatkiem, a po przemówieniu prezesa spędzili przy skromnej przekasce i obojętnej pogadance parę miłych godzin.

Dymisya Klingenbergera. Korespondent *Chasu* zapewnia, że dymisya gubernatora kowieńskiego, Klingenbergera — o czem-od niejakiego czasu krążyła już pogłoski — jest już faktem i k. n. omy, chociaż dzienniki rosyjskie o tem milczą. Nastąpiła ona wskutek rozgłosu, jaki wywołały za granicą „bohaterskie czyny” jego w Krocach. Bardzo być może, że z czasem rząd go jeszcze gdzieś użyje, a Klingenberg, który się znalazł nagle podobno, w smutnych stosunkach finansowych, nie pogadzi żadnem stanowiskiem i na ładem będzie energicznie się paczom.

Władze rumuńskie wzbraniają obecnie wstęp do Rumunii obcym robotnikom, jeżeli najęci są w grupach i w większej liczbie przekraczają granicę. Pojeżdżo do Rumunii udającym się robotnikom natomiast nie wzbraniają przekraczania granicy.

Poszukiwanie spadkobierców. Po Emilii Kędzierskiej z Anerów, wdowie po Józefie Kędzierskim, zmarłej w maju r. b., pozostał się spadek 1,500 rs. Spadkobiercy nieznani winni się zgłaszać do adwokata przysięgłego Józefa Lukomskiego w Warszawie.

Doniosły wynalazek. W reprodukcji wszelkich rycin kolorowych został obecnie dokonany wynalazek doniosłego znaczenia pod nazwą chromodruk. Jak wiadomo, reprodukcja litograficzna wymagała dotychczas tylu klisz, ile dana rycina ma kolorów, co nietylko jest kosztownem, ale zabiera sporo czasu i nie zawsze była dokładnem, zwłaszcza gdy chodziło o pospiech. Tymczasem znany profesor fizyki w uniwersytecie berlińskim, dr. Henryk Vogel, na zasadzie badań kolorów tezy i na podstawie analizy spektralnej doszedł do takiej kombinacji, że trzy zasadnicze kolory przy odpowiedniem oświetleniu i odpowiedniemu przygotowaniu barw mogą dać wszystkie barwy, spotykane w naturze. Dzięki więc temu wynalazkowi tylko trzy zdjęcia wystarczą do reprodukcji obrazu, zawierającego wszelkie kolory i to za pomocą druku. Taki chromodruk pod względem artystycznym w niczem się nie różni od chromolitografii, a przewyższa ją co do ścisłości i dokładnego odwzorowania pierwotnego. Zapewniają jednocześnie szybkość wykonania. Wydawnictwo warszawskie „Wielkie Encyklopedyi Ilustrowanej” i *Wędrowca* nabyło już przysługę użytkownika chromodruków od wynalazcy, z prawem wyłączności na Królestwo Polskie. Odpowiednie maszyny zostają już sprowadzone i reprodukcya chromodruków w drukarni artystycznej Saturnina Sikorskiego rozpocznie się zaraz po świętach w obecności zaproszonych rzeczoznawców.

Koniec świata podług Falba. W odczynie o powstania i końcu świata, mianym w tych dniach w Lipsku, wypowiedział Falb zdanie, że ziemi naszej grozi wielkie niebezpieczeństwo ze strony odkrytego w r. 1866 komety, który przebiega przestworze, nie krepowany żadnemi prawidłami, ani kolejami. W r. 1899, kometa ten pojawi się znów i wtedy według obliczeń astronomicznych musi się zdarzyć ze ziemią. Podług obrachunku Falba tym dniem feralnym, w którym nastąpi koniec świata, jest 13 listopada 1899 r. Termin ten może ehybić co najwyżej o jeden lub dwa dni. Gdyby zderzenie się nie miało spowodować katastrofy, to według zapewnienia Falba ujrzymy zjawisko natury, jakiego jeszcze nie było, mianowicie spadanie gwiazd podobne do zamieci śnieżnej, które zdarzy się z największą pewnością w czasie od 13 do 15 listopada 1899 r. pomiędzy 2 a 5 godziną rano. Kto dożyje, ten zobaczy, co z tego wszystkiego będzie.

Awans jednorocznych ochotników. Podporucznikami w rezerwie piechoty pułków galicyjskich mianowani: Bieder Marek 15, Ellenberg Saul 40, Vogt Franciszek 56, Rozhoń Franciszek 13, Kunert Jan 90, Wyrobek Stanisław 56, Szczygielki Jan 10, Wolański Jar. 41, Hancockowski Józef 55, Balmosch Jan 41, Neumann Leon 13,

Helmroth Mar. 41, Zaleski Bolesław 24, Schessan Antoni 41, Totojeskul Mak. 41, Kuźniarowicz Stan. 20, Spitzer Siegfried 13, Trsek Wojc. 55, Zöllner Mar. 20, Dołkowski Wiktor 58, Rafp Tadeusz 41, Duke Maks. 56, Kavka Jar. 15, Nemetz Wilhelm 41, Puchalak Mat. 77, Czacha Wacław 55, Weyder Aleksander 57, Jakubowski Karol 56, Czaplinski Jul. 57, Nowakowski Adam 45, Czerski Wasył 41, Bujak Bruno 30, Geschwind Sam 40, Lange Rudolf 15, Mayer Antoni 13, Jakubowski Henryk 30, Zubek Józef 20, Przybylski Wacław 56, Husa Jul. 13, Smiał Fryderyk 15, Wierzyński Antoni 58, Lekozynski Tadeusz 56, Olszewski Wit 10, Konopiński Tadeusz 57, Bernfeld Maurycy 30, Sandecki Jan 40, Herkner Henr. 95, Schöppl Emil 13, Herz Izaak 10, Brieler Leisor 10, Dorman Mar. 30, Biemann Wilhelm 41, Rössler Hugo 13, Hordosy Józef 95, Bonhard Mojżesz 45, Rubin Dawid 80, Hirsch Rudolf 20, Chudy Jan 15, Hoss Rudolf 56, Fischer Gustaw 15, Kaczmarek Franciszek 45, Kralik Józef 13, Wolf Franciszek 30, Krogdelski Jan 77, Farka Józef 89, Ehrenzeig Maks. 90, Rozoica Stanisław 57, Witz Rudolf 77, Cibulka Franciszek 58, Kysilka Gottlieb 89, Nossal Ryszard 40, Kurowski Andrzej 56, Tokarski Feliks 77, Bieglmayer Karol 20, Martin Franciszek 95, Haar Fryd. 89, Hirsch Karol 90, Warlicki Emanuel 41, Becking Teodor 90, Taschner Eug. 95, Marsiak Józef 20, Müller Józef 13, Rieber Ryszard 30, Pospieszil Franciszek 40, Dick Antoni 45, Hladik Jar. 95, Kronfeld Luwik 80, Deutschmann Ernest 55, Damaschka Oskar 58, Chmurowicz Seweryn 30, Berger Zygmunt 30, Wurdach Józef 45, Schwipli Adolf 40, Bermüller Kamil 24, Towarnicki Leon 30, Schilder Edward 30, Lob Franciszek 80, Nowak Karol 24, Wiener Fryderyk 45, Placzek Wojciech 14, Wojnarowski Eugeniusz 77, Mochnański Maurycy 10, Dobner Antoni 30, Ehrbar Edward 30, Petri Bolesław 13, Szimonek Wacław 9, Egerer Ernest 15, Wolski Henryk 77, Wolf Maks. 15, Biegiński Kajetan 77, Satz Marek 30, Altman Ryszard 24, Dietze Józef 9, Czerveny Franciszek 55, Chwojka Dom. 30, Fanta Rudolf 80, Kupaenko Emanuel 51, Czerny Gottlieb 95, Aron Esig 30, Sauer Antoni 77, Beran Karol 20, Bhl Fryderyk 77, Schindler Mieczysław 58, Bucher Karol 9, Herloss Antoni 77, Schmid Karol 10, Hermann Eman 24, Cerdig Albin 15, Kurmanowicz Piotr 80, Müller Andrzej 30, Tauschek Aut. 89, Lekszt Mat. 40, Ledsislav Józef 9, Burde Wilhelm 10, Gurtler Waler. 9, Spanier Bern. 95, Czech Emeryk 24.

Korespondencja redakcyjna.
Prenumeratorem w Suchy, Oba wymienione zakłady były otwarte, zarówno jak i restauracje po hotelach. Znaczną liczbą oficerów, oraz ruch przejeżdżnych w mieście usprawniają tego rodzaju potrzebę, przewidywaną zresztą i przez ustawę przemysłową.

Repertuar teatru krakowskiego.

We czwartek 28 grudnia: Po raz 10 ty. „Podróż naokoło ziemi w 80 dniach”, dzieło sceniczne w czternastu obrazach Juliusza Vernego, muzyka Suppého.

W piątek 29 grudnia: Po raz ostatni „Podróż naokoło ziemi w 80 dniach”, dzieło sceniczne w czternastu obrazach Juliusza Vernego, muzyka Suppého.

W sobotę 30 grudnia: Po raz pierwszy „Przyjaćiółka żon”, komedia w 5 aktach Edwarda Lubowskiego (Role główne odegrają pp.: Leszczyńska, Moraska, Wyrwicz, Zawadzka, Lubowicz, Sobiesław, Zawadzki, Rygiel, Sliwicki i Danielewski).

W niedzielę 31 grudnia: „Dom otwarty” komedia w 3 aktach Michała Bałuckiego.

W poniedziałek 1 stycznia: „Poskromienie złośnicy”, komedia Szekspira.

We wtorek 2 stycznia: Po raz drugi „Przyjaćiółka żon”, komedia w 5 aktach Edwarda Lubowskiego.

Wiadomości naukowe, literackie i artystyczne.

— „**Ekonomisty polskiego**”, wychodzącego we Lwowie rok czwarty, dnia 15-go każdego miesiąca, opuścił prasę zeszyt za grudzień i zawiera: Bohdan Kutylowski: Włoska własność ziemna w Rosyi właściwej. Stefan Komornicki: Polska na zachodzie. Część pierwsza: Zabory i kolonizacya niemiecka do roku 1848 (ciąg dalszy). — Paweł Brona: W sprawie reformy statystyki zbiorów. Dr. Stanisław Miziewicz: W sprawie rozeznaczenia obowiązku ubezpieczenia na szersze koła robotników. — Zapis literackie: W. Czerkawski: Teorya czystego do chodu z ziemi, omówił Dr. Stesłowicz. — K. Gide: Zasady ekonomii społecznej. — Neurath: *Ueberproduktionskrisen*; — tenże: *Sinken des Zinkpreises*. Komorzyński: *Hauptrichtungen des Socialismus*, oocenił Dr. Pawlikowski. — K. Schjima: *Entwicklung der Markenschutzwesens*. — Kijńska: Związek stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych. — Krakowskie Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń. — Galicyjskie Towarzystwo handlowe. — Sprawy rolnicze: Fundusz dla przemysłu rolniczego. — Instytucya doradców melioracyjnych. — Decentralizacya szkółów zbożowych. — Wiec agrarny. — Z zaboru pruskiego. — Sprawy kolejowe: Państwowa Rada kolejowa. — Kolej Halicz-Ostrów.

— **Nr. 24 „Przeglądu Emigracyjnego”** wyszedł we Lwowie i zawiera: Pro domo sua. — Jaskrawo fakta. — Słowo o emigracji ludu. — Wiadomości naukowe z Paryża i Francyi, napisał J. Malinowski. — Rozmaitości. — Skarb narodowy. — Od redakcyi. — Ogłoszenia.

Dział ekonomiczny.

Zawiadomienie. Za kupon styczniowy akcyi kolei arcyksięcia Albrechta wypłacać będzie kasa główna generalnej dyrekcji austriackich kolei państwowych w Wiedniu (XV, Schonbrunnerstrasse 6) kwotę dwóch złr. a. w. w srebrze za każdą sztukę, począwszy od dnia 1 stycznia roku 1894.

W czasie od 1 stycznia do 14 stycznia 1894 będzie można mieniać te kupony także w Berlinie w Banku niemieckim (Deutsche Bank), we Frankfurcie nad Menem w Niemieckim Banku Związkowym (Deutsche Vereinsbank) i u panów von Erlanger & Söhne, w Monachium w Bawar-

skim Banku Związkowym Bayerische Vereinsbank), a to w markach niemieckich w kwocie odpowiadającej przeciętnemu kursowi wiedeńskiemu.

Począwszy od 15 stycznia 1894 wypłata tego kuponu możebna będzie tylko przy kasie głównej generalnej dyrekcji austri. kolei państwowych w Wiedniu w srebrze austr. waluty.

Spostrzeżenia meteorologiczne (podług obserwatorium krakowskiego).

	wczoraj g. 10 w	dzisiaj g. 6 rano	dzisiaj g. 2 pop
	744.1 mm	745.2 mm	746.1 mm
Ośnienie powietrza (zred. do 0)			
Temperatura w stopniach Celsjusza	+1.6	+1.6	+1.6
Kierunek i moc wiatru (0 = cisza, 10 burza)	W 1	WNW 2	WNW 1
Wilgotność względna (w ośdektach)	89%	93%	87%
Stan nieba			
O por. 10 run nochn	10	10	10

U w a g i: Rano dołem mgła.

Telegramy „Nowej Reformy”

(Telegramy Biura Korespondencyjnego).

Wiedeń, 27 grudnia. Cesarz wyjechał w niedzielę o godzinie 7 minut 45 do Lichtenegg aby przeprowadzić święta u arcyksięcia Franciszka Salwatora i Maryi Waleryi, i przybył o godzinie 12 minut 16 w południe w towarzystwie adiutanta hr. Paara do Wels, gdzie oczekiwał go arcyksiążę Franciszek Salwator. Cesarz wymówił sobie, aby nikt więcej go nie przyjmował. Z Wels pojechał cesarz do Lichtenegg, skąd powrócił do Wels wczoraj po południu i odjechał do Wiednia.

Wiedeń, 27 grudnia. Sprawozdanie banku austro-węgierskiego za tydzień ubiegły dnia 23 b. m. Banknotów w obiegu było za 464 916 000 złr., (w porównaniu z tygodniem poprzedzającym więcej o 2 930 000 złr.); zapasu kruscowego było za 276 798 000 (więcej o 34 000); w portfelu wekslowym było za 152 302 000 złr. (mniej o 1 206 000); w lombardzie było za 36 856 000 złr. (więcej o 4 651 000); banknotów nieopodatkowanych było w rezerwie za 36 709 000 złr. (mniej o 3 940 000). Asygnat skarbowych było w obiegu za 372 116 000 złr. (mniej o 6 000 zł.).

Budapeszt, 27 grudnia. Dziennik urzędowy ogłasza w ostatnim numerze powołanie do Izby magnatów Alojzego Daruwały byłego wiceprezenta kuryi królewskiej, Stefana Hvothy właściciela dóbr. Augusta Lechner profesora uniwersytetu, Juliusza Ludwiga prezydenta dyrekcji węgierskich państwowych dróg, żelaznych i Juliusza Szalawskiego starszego żupana komitatów trenczyńskiego i presburskiego.

Praga, 27 grudnia. W niedzielę aresztowano trzy osoby, podejrzane o zamordowanie Mrwy, a mianowicie Dragouna i czeladników slusarskich Doleżala i Dworzaka.

Po aresztowaniu przesłuchano ich natychmiast.

Praga, 27 grudnia. W poniedziałek przesłuchiwano powtórnie Doleżala, Dworzaka i Dragouna, oraz słuchano po raz pierwszy robotnika Kviza, u którego Dragoun i Doleżal mieszkali. Kviza aresztowano.

Praga, 27 grudnia. W poniedziałek wieczór Doleżal i Dragoun przyznali się do winy i złożyli dokładne zeznania, opisujące szczegółowo, w jaki sposób w sobotę wieczór zamordowali Mrwę w jego własnem mieszkaniu. Dragoun chwycił Mrwę, zajętego przyodzabianiem drzewka, za szyję, i począł go dusić, a Doleżal uderzył Mrwę w piersi nożem. W sobotę o godzinie wpół do 11 wieczór byli obaj sprawcy u Kviza. Kviz wypiera się udziału w zbrodni. Ciąży jednak na nim podejrzenie, że był podżegaczem. Mordercy, zapytani o powody zbrodni, oświadczyli, że postanowili zabić Mrwę pod wpływem mowy p. Herolda. Dragouna, Doleżala i Kviza odstawiono do sądu karnego. Dworzak znajduje się jeszcze w aresztach policyjnych.

Praga, 27 grudnia. Omawiając zamordowanie Mrwy staroście pisma zwołują odpowiedzialność za nie na agitacyę Młodoczychów, która — jak oświadcza *Hlas Naroda* — roznamieniała cały naród, wszelką powagę podkopując, umysły parzył, — zdemoralizowała całe życie publiczne i ostatecznie czyni niemożliwem żądanie zniszczenia stanu wyjątkowego.

Paryż, 27 grudnia. Onegdaj aresztowano tu trzech niebezpiecznych anarchistów. Są nimi: Roussel, Vogt i Thiébaud.

Paryż, 27 grudnia. Na ostatniej radzie ministrów Kazimierz Perier zakomunikował, że układy o traktat handlowy z Hiszpanią dotychczas nie doprowadziły jeszcze do żadnego rezultatu.

Paryż, 27 grudnia. Umarł senator Schoelcher.

Paryż, 27 grudnia. Uwieszono tu anarchistów Evrarda i Lordereau, którzy korespondowali z więzionym w Orleanie anarchistą Moulinierem.

Avignon, 27 grudnia. Wczoraj przed południem aresztowano tu czterech anarchistów.

Rzym, 27 grudnia. W miejscowości Lercara przyszedł 23 bm. do burzliwych zajęć i manifestacji przeciw poborowi podatku konsumcyjnego. Rozdrażniony tłum podpalił domy strażników cło wych, wznosząc okrzyki: „Przec z podatkami konsumcyjnym! Niech żyje król! Niech żyje królwa! Wojsko postępowo! bardzo względnie. Jeden żandarm i kapral zostali ranni.

Rzym, 27 grudnia. Stowarzyszenia robotnicze w Lercara zażądały w drodze telegraficznej interwencji Crispiego, zanim użyczyły znaną manifestacyę. Crispi odpowiedział, że uprawnione żądania ludu zamierza spełnić i prosi, aby stowarzyszenia robotnicze i robotnicy przywrócić spokój i prowokatorów odrzucić. Crispi otrzymał odpowiedź od stowarzyszeń w Lercara, że telegram jego ogłoszono publicznie plakatami, przez

co spokój przywrócono. Stowarzyszenia robotnicze wyrażają zaufanie, że Crispi starać się będzie o klasy robotnicze.

Rzym, 27 grudnia. Reskrypt Crispiego do prefekta Sycylii zawiera żądanie, aby syndykaty zaciągały podatek konsumcyjny w sposób dla ludności ułżliwie najmniej uczulliwy.

Rzym, 27 grudnia. *Agencya Stefaniego* oświadcza, że nie prawdziwą jest wiadomość, jakoby rada ministrów na ostatniem posiedzeniu zajmowała się Sycylią.

Rzym, 27 grudnia. *Agencya Stefaniego* donosi z Massawy, że pułkownik Arimondi przybył do Kufit, gdzie otrzymał wiadomość, że derwisze w zupełnym nieładzie rozpoczęli odwrot. Tuby i cze i włoskie oddziały, które pusiły się w pogoń za derwiszami, otrzymały rozkaz powrócić do Agordat.

Palermo, 27 grudnia. Z Lercary nadeszła wiadomość, iż w niedzielę była tam demonstracya przed urzędem burmistrza, przyczem przyszło do bójki z policją i z wojskiem. Demonstranci rzucali kamieniami do policyantów i wielu strażników poranili, potem zaczęli wojsko. Wojsko musiało zrobić użytek z broni i kilka osób zabiło, a znaczną liczbę poraniono. Ostatecznie demonstranci rozproszyli się. Miejscowe stowarzyszenia robotnicze trzymały się na uboczu. Sprawcami rozruchów są po większej części osoby nie należące do gminy Lercara.

Calanissetta (w Sycylii), 27 grudnia. Z powodu uwięzienia pewnego indywiduum, pobudzającego do rozruchów, wybuchły w mieście zbiegowiska. Uppomnienia żandarmeryi nie odnosiły skutku. Tłum kilkotyśeczny przeciągał ulicami, podpalił gmachy urzędu miejskiego, pocztę i telegrafu i kilka innych budynków.

Madryt, 27 grudnia. Strejkujący czeladnicy piekarscy zabili tu przed paru dniami jednego robotnika, który nie chciał się przyłączyć do znowy. Przyszło także do starcia z policją, przyczem aresztowano 17 osób.

Madryt, 27 grudnia. Strejk czeladników piekarskich uważać można za ukończony; 50 przywódców strejku zostało aresztowanych. Płaczwo sprowadzono z sąsiednich prowincyi.

Madryt, 27 grudnia. Anarchiści Bernal, Sirassol, Codina i Cezeruelo przyznali się do współudziału w zamachu popełnionym w teatrze Liceo.

Barcelona, 27 grudnia. Policya odkryła w wsi Cuevas zupełnie urządzone laboratorium anarchistów. Skonfiskowano mnóstwo flaszek z nitrogliceryną i 40 bomb napełnionych wybuchowemi materjami.

Barcelona, 27 grudnia. Aresztowany tu anarchistą Sirassol przyznał się, że on skonstruował bomby Orsiniego, których użyto do zamachu na marszałka Martineza Camposa i do zamachu w teatrze „Liceo”.

Amsterdam, 27 grudnia. Blisko 2000 robotników bez zajęcia urządziło manifestacyę. Przechodzili oni tłumnie ulicami miasta, a gdy ich policya chciała rozproszyć, zbierali się na nowo. Wtedy policya użyła broni: robotnicy bronili się kamieniami. Trzech robotników i jeden żołnierz policyjny ranni.

Petersburg, 27 grudnia. Minister skarbu odrzucił wniosek komisyi, zmierzający do tego, aby bank państwowy zarządził pewne ograniczenia i utrudnienia przy eskoncie weksli, wystawianych lub podawanych przez cudzoziemców.

Petersburg, 27 grudnia. Na mocy rozporządzenia cara utworzono specjalną komisję pod przewodnictwem pomocnika ministra komunikacyi generała Petrowa, która ma się zająć zbadaniem rozmaitych projektów budowy kolei północno-rosyjskiej i orzec, który z projektów najbardziej zasługuje na uwzględnienie.

Bukareszt, 27 grudnia. W Izbie poselskiej toczyła się w sobotę w dalszym ciągu dyskusya adreśowa. Minister spraw zagranicznych Lahovary zabrał głos w toku obrad, aby wypowiedzieć swe zapatrywanie na kwestyę siedmiogrodzka. Minister wywoził, że zachowanie się konserwatywnych partii było zawsze ogledne, natomiast liberali byli zwykle nieostrożni: w 1867 roku za wiele mówili, kiedy myśleli o tem, aby z Rosyą i Niemcami wyruszyć przeciwko Austrii i Francyi, za wiele również mówili w roku 1883, kiedy chwycili się odwrotnej polityki. Co do Rumunów siedmiogrodzkie minister sądzi, iż należy im używać jak najszerzejniejszego przyjęcia powierzać im stanowiska nauczycielskie lub inne, ale nie podobna zgodzić się interwencyę urzędową, ponieważ to prowadzi do wojny i poniżenia; nie podobna również stosować polityki zagranicznej do zyczeń z Siedmiogrodu, ponieważ Rumunia ma własną politykę, której konsekwentnie trzymać się musi.

Mowę ministra kilkakrotnie przerywano oklaskami.

Dalszy ciąg rozprawy adresowej odłożono do następnego posiedzenia.

Sofia, 27 grudnia. Książę Ferdynand cierpi na zapalenie oskrzeli i zmuszony jest przez kilka dni nie wychodzić wcale.

Sofia, 27 grudnia. Rząd przedłożył Sobranu budżet wydatków kilku ministerstw. Budżety wykazują w ogólności znaczne zmniejszenie wydatków, które u ministerstwa spraw wewnętrznych wynosi 620 000, a w ministerstwie wojny 1 600 000 franków. Cały budżet wojny wynosi 21 657 000 franków. Budżet publicznych długów wykazuje zwiększenie o trzy miliony franków.

Minister handlu przedłożył projekt ustawy w sprawie utworzenia banku kredytowego ziemskiego, którego kapitał ma być utworzony z wynoszących obok 18 1/2 milionów aktywów kas rolniczych. Minister prosił sobranie o pospiech w załatwieniu tej sprawy.

Sofia, 27 grudnia. Sobranie uchwaliło listę cywilną zwiększoną o 400 000 franków. Na stępnie wśród powszechnych oklasków uchwalono dla wdowy i dzieci po księciu Aleksandrze 40 000 franków rocznej pensyi.

Sofia, 27 grudnia. Sobranie obradować będzie do 31 grudnia, aby mógł załatwić najnaglejze przedłożenia, a w szczególności budżet.

W dniu 27 marca zwołana będzie Izba na nadzwyczajną sesyę, na której w dalszym ciągu odbywać się będą posiedzenia.

Belgrad, 27 grudnia. W sferach dobrze poinformowanych uważają za zupełnie bezpodstawną wiadomość, jakoby poseł rosyjski Persiani po-

lecał królowi Aleksandrowi uciecie procesu Avakumowicza.

Belgrad, 27 grudnia. Poseł włoski Galvogni jako rekonwalescent wyjechał na dłuższy urlop.

Belgrad, 27 grudnia. W procesie Avakumowicza przed trybunałem zjawił się dziś także oskarżony Kundowicz. Zamierza on żądać wyłączenia sędziego Vasy Manoilowicza.

Na dzisiejszem posiedzeniu odczytano mowę obrońcę Ribaraca, wygłoszoną w skupczyźnie.

Belgrad, 27 grudnia. Trybunał państwa uchwalił na wniosek Ribaraca wykluczyć Duszmanicza ze składu trybunału.

Belgrad, 27 grudnia. Przy wyborach do rad gminnych zwyciężyli, z małemi wyjątkami, radykalni kandydaci w całym kraju.

Cetynia, 27 grudnia. Banda mieszkańców z Gusinie napadła onegdaj pastuchów czarnogórskich i jednego z nich zabiła. Ze strony następujących poległ dwóch ludzi.

London, 27 grudnia. *Biuro Reutersa* donosi z Pernambuco, że Peixoto cofnął dekret zarządzający wydalenie cudzoziemców.

Monte-Video, 27 grudnia. Kandydatura generała Pereza znajduje coraz więcej poparcia.

Kursa telegraficzne na giełdzie wiedeńskiej.

	Kurs w w. a. austr.	
	złr.	ct.
dnia 27 grudnia 1893 r		
Zjednoczony dług w papierach	97	40
Zjednoczony dług w srebrze	97	30
Austriacka renta złota	118	35
4% austriacka renta (marcowa)	96	25
4% węgierska renta złota	116	50
4% węgierska renta koron.	94	10
Akcy banku austro-węgierskiego	998	—
Akcy kredytowe	345	95
Londony	124	75
Banknoty banku niemiec. za 100 m	61	30
20 marek	12	26
80-to frankówki za sztukę	993 1/2	
Akcy włoskie	44	15
Dukaty austriackie	5	95
Wiedeń, 27 grudnia. Buble 192 — Cena naft 18-10 — 19-75. Spirytus 15-80 — Zyto 6-33 Pszenica 7-59. Owies 6-85		

Odpowiedzialny Redaktor:
Dr. Adam Asnyk.
Wydawca: **Dr. Lesław Boroński.**

Rubryka „Nadesłane” nie pobodził od Redakcyi, która też żadnej odpowiedzialności za nią nie przyjmuje.

NADESZANE.

Dla mieszkańców miast, urzędników i t. d. Przeciw zbezczesnieniu trawienia, i wszelkim cierpieniom, spowodowanym długiem siedzeniem i pracą umysłową, niezbędnym domowym środkiem są **proszki seidlckie Molla**, które działają łagodnie i regulują trawienie. Pudełko 1 złr.

Wysłać codziennie za pobraniem pocztowem aptekarz **A. Moll**, e. k. nadworny dostawca. Wiedeń, Tnehaube Nr. 9. W aptekach na prowincyi należy żądać wyraźnie preparatów z ochronną marką

Rysownik biegły

w samodzielnym opracowaniu planów, kosztorysów i obliczeń budowlanych, znajdzie natychmiast umieszczenie.

Uprasza się o podanie dokładnych warunków wraz z odpisami świadectw pod lit. **T. L. S.** w Administr. „N. Reformy”. 2954 3 5

Podleśniczy

37 lat życia, żonaty, posiadający szlacheckie świadectwa z 6-letniej praktyki, obeznan z górnictwem, gospodarstwem leśnym, z prowadzeniem tartaku parowego, manipulacją lasową i uprawą lasu przytem dobry myślny, poszukuje posady natychmiast.

Zgłoszenia przyjmuje z grzeczności Wny F. Czajka, Seżyny, poczta Biecz. 3034 3 3

Okazywa tylko do Nowego roku,

aby ułatwić cel zbierania marek z porozumieniem klubu filatelistów, każdy kupujący otrzyma gratis 2808 4 4
premię wartości 1 złr. kto kupi za 2 złr.
45 et. 1 złr.
20 et. 50 et.
8 et. 25 et.
Ceny marek niżej katalogów od 1/2 et. sztuka.
Kto sobie życzy, może się wpisać do klubu.
M. M. Urbanowski, Kraków, Tomasz, L. 15.
Bazar marek, skład muszli i rybek złotych.

COGNAC

Vieux Champagne

Non plus ultra
z gwarancją znakomitych własności, aromatycznych i wzmacniających, wyśmienicie poczęta na próbę

1 butelka 4 litry zawior. za złr. 5-40
1 kosczyk z 3 flaszkami po trzy czwarte litra za złr. 5-40
za zapłatą po otrzymaniu towaru (nieznanemu za zaliczką pocztową) wolny od cła i opłaty do wszystkich miejscowości Austro-Węgier 1941 19 26

R. Maiti

CAPODISTRIA.

Premiowana na czeskiej krajowej wystawie w Pradze 126 161 0

Jana Skorkovsky'ego

Fabryka sukna i ubrań w Humpolecie

poleca Wysokiej Szlachcie i P. T. Publiczności swój obfity skład najwspanialszej mody materii na surduty, spodnie i całe ubrania na sezon jesienny i zimowy. Zbiór wzorów przesyła najchętniej opłatnie.

ZATWARDZENIU

zapobiega się i leczy przez użycie

Pigułek roślinnych **Cauvaina**.

Przepisywane przez lekarzy francuskich i zagranicznych od lat 30-tych zawsze z wielkim powodzeniem, ponieważ składają się wyłącznie z roślin, nie sprawiają różnicy ani kolek i mogą być używane jako środek orzeźwiający, oczyszczający krew lub sprawujący przeczyszczenie. Metoda użycia w polskim języku. Wymagać należy, aby pigułka Cauvaina znajdowała się we flakonikach, włożonych w pudełeczka kartonowe i aby na każdej pigułce znajdował się napis **Cauvain**.

W Paryżu w aptece pana **Dehaut**, rue Faub St. Denis, 147.
Dostać można w Krakowie w aptekach pp. W. Redyka, J. Tranezyńskiego i L. Wiesznińskiego; we Lwowie w aptece pp. Ruckera i u Kalikata Krzyżanowskiego; w Poznaniu w apt. Dra Mankiewicza; w Brodach w aptece p. Kulaka i w Czerniowcach w aptece p. Golichowskiego. 2922 176 0

Szczegółowe urządzenia

dla gorzelni i browarów

jak również zupełne urządzenia, tyczące aparaty każdego systemu, kotły parowe, maszyny parowe i pompy, kładzie, chłodniki, aparaty do studzenia ciociery, parniki kości, rezerwuary do spirytusu, parowe naczynia do parzenia paszy, szczególnie praktyczne dla dworów, w których się gorzelnia nie znajduje, dalej podejmuję się rekonstrukcyi starych urządzeń, przyjmuję się też starać o najniższą cenę w zamian za nowe roboty, jak również naprawy lokomotyw. 583 48 5

Do wykonania tychże robot potrzebuję zapewnienia najsumienniejszej obsługi

Jan Ochsner.

Biała.

Pomocnika jubilerskiego

poszukuje 1832 8 0

Jan Jarzyna

jubiler

we Lwowie.

Do prowadzenia buchalteryi podwójnej

poszukuje kawalera

Zarząd dóbr w Oknie

p. Grzymałowski. 3013 3 6

Osobiste porozumienie się

Wnych Służbodawców ze sługami

Napiść może każdej niedzieli od godz. 9 rano od 3 popołudniu w Biurze Świdarskiego w Tarnowie.

Kalosze rosyjskie

w wielkim wyborze,

Kurtki myśliwskie skórzane i sukienne, Kamizelki włóczkowe, Pończochy, Czapki i Kapelusze do polowania,

Ubrania jelonkowe,

Bieliznę trykotową, wełnianą, bawełnianą i jedwabną,

Wszelkie gatunki rękawiczek zimowych.

Pantofelki, buciki i berlaże filcowe

polecają po niskich cenach 2655 19 20

Br. Bilewscy w Krakowie

obok kościoła N. P. Maryi.

„Cacao” holenderskie
A. DRIESSEN
najlepsze najtańsze w użytku,
jest do nabycia we wszystkich pierwszorzędnych handlach. 2750 13 14

Celem poparcia Czeskiej Macierzy szkolnej.
! Najtańsze źródło zakupna !
Uznane za najlepsze
Humpoleckie wełniane lodeny
a mianowicie loden cesarski, loden do polowania, zielony, brązowy, drapp, oliwkowy itp., efektywny loden pluszowy, podwójny, chevioty, jak również
modne materiały na ubrania
na płaszcze cesarskie, haweloki, paltoty, damskie płaszcze od deszczu, rozsyła ściśle rzetelnie z swych bogato zaopatrzonych składów po cenach fabrycznych na sztuki lub metry 2529 18 27

KAROL KOCIAN
interes sukieniczy i pierwszorzędny dom wysyłkowy w Humpolec (Czechy).

Odnaczony na wystawach krajowych w Pradze i Filipopolu, na wystawie rolniczej i leśnej w Wiedniu i na wielu innych wystawach krajowych.

Próbki opłacone. Rozsyłka za zaliczką.

Jan Ihnatowicz

poleca
Najprzedniejsze czernidło glicerynowe pachnące, do obuwia, daje piękny połysk, miękzy skórę i chroni od pęknięcia, pudełko po 10, 20 i 50 et.
Smarowidło litewskie do obuwia i skór, miękzy skórę, czyni ją nieprzemakalną i trwałą, pudełko 10, 20, 50 et. i 1 złr.
Atrament czarny kamposzowy nie pleśnieje, nie osadza się, piór nie psuje, jest zawsze czarny i płynny i zupełnie nieszkodliwy, flaszeczka po 10, 15, 20, 30 i 50 et.
Farby do stempli niebieska, fioletowa, czerwona, czarna, flaszeczka po 15 et.
Atrament do znaczenia bielizny bez gumy flaszeczka 30 centów.
Krochmal brylantowy do nacierania kołnierzyków, pakiet zawierający 4 mniejsze 12 centów.
Mydło gospodarskie do prania bielizny kl. 40 et.
Soda do prania bielizny kilo 12 et.
Farbka galkowa, proszkowa i tabliczkowa w najprzedniejszych gatunkach, paczki po 2, 4, 5 i 10 centów. 1537 25 0

Nabyć można we Lwowie w własnych sklepach ulica Kopernika, L. 3, ulica Halicka; w Krakowie Sukiennice, L. 20; w Czerniowcach Rynek, L. 2.

Tylko prawdziwe, szlachetne kamienie
w oprawie:
granaty, ametysty, agaty, topazy, moldawity i t. p.
Czeska agencja 55 86 0
Ferdynanda Hofmanna, ulica Grodzka, 26.

Apteka „zum goldenen Reichsapfel“
J. Pserhofer w Wiedniu, I., Singerstrasse Nr. 15.

Pigułki czyszczące krew, dawniej zwane **pigułkami uniwersal.** zasługują najzupełniej na tę nazwę, gdyż istotnie jest wiele chorób, w których te pigułki swój znakomity skutek okazały. Od kilkudziesięciu lat pigułki te są ogólnie rozpowszechnione, a niema pewnie rodziny, któraby nie posiadała małego zapasu tego znakomitego środka domowego. Polecać przez wielu lekarzy w złem trawieniu i zatłakaniu.

Pigułki te kosztują: 1 pudełko z 15 pigułkami 21 et., 1 zwoj z 6 pudełkami 1 złr. 5 et., za zaliczką nieopłaconą 1 złr. 10 et. Za poprzednim wystaniem gotówki kosztuje opłatnie: 1 zwoj pigulek 1 złr. 25 et., 2 zwoje 2 złr. 30 et., 3 zwoje 3 złr. 35 et., 4 zwoje 4 złr. 40 et., 5 zwojów 5 złr. 20 et., 10 zwojów 9 złr. 20 et. (Mniej niż 1 zwoj nie posyła się).

Uprasza się wyraźnie „J. Pserhofer” pigulek czyszczących krew“ zażądać i na to uważać, że napis wierzchni każdego pudełka ma podobiznę podpisu **J. Pserhofer** w czerwonej barwie, jak w opisie użycia.

Balsam na odmrożenia **J. Pserhofer**, 1 flaszeczka 15 et., z opłatą przesyłką 65 et.

Sok z babki zaopatrzonej 1 flaszeczka 50 et.

Ameryk. maść goścowa, stoik 1 złr. 20 centów.

Proszek przeciw poceniu nóg cena pudełka 50 et., z opłatą przesyłką 75 et. 1 flaszeczka 40 et., z opłatą przesyłką 65 et.

Balsam na wole, 1 flaszeczka 40 et., z opłatą przesyłką 65 et.

Esencja życia (krople pra-skie) 1 flaszeczka 22 centów.

Oprócz wymienionych wyrobów są jeszcze na składzie wszelkie w austriackich dziennikach ogłaszane krajowe i zagraniczne apteczne szczególności, nie znajdujące się zaś na składzie, sprowadzone będą na żądanie punktualnie i najtaniej. — **Rozsyłki pocztowe** jak najspieszniej za gotówkę, większe zamówienia także za zaliczką należytości. 2874 6 12

Za poprzednim wystaniem gotówki, najlepiej przekazem pocztowym, porto znacznie tańsze niż za zaliczką.

Angielski balsam, 1 flaszeczka 50 centów.

Proszek fijakerski piersiowy, 1 pudełko 35 cent., z opłatą przesyłką 60 centów.

Pomada tannochinowa **J. Pserhofer**, najlepszy środek do porostu włosów, 1 stoik 2 złr.

Plaster uniwersalny prof. Steudla na rany 1 stoik 50 cent., z opł. przesyłką 75 centów

Uniwersalna sól przeczyszczająca **A. W. Balricha**, środek domowy na złe trawienie, 1 paczka 1 złr.

Magasin de Nouveautes

MARYAN MYŚLIWIEC

w Krakowie, ul. Grodzka, L. 13,

ma zaszczyt polecić Szaanownej Publiczności

3030 6 0

Magazyn Nowości

zaopatrzony w albumy pluszowe i skórkowe, we wszelkich gatunkach i rozmiarach, tudzież wyroby z brązu, skóry, jakoto: **necessary, pugilaresy, etui** na cygara i papierosy, **teczki, pamiętniki, Mydła, perfumy** francuskie i angielskie, **laski, krawaty, torebki** podróżne, **wachlarze, spinki**, nadto prawdziwe **francuskie GILZY** do papierosów i wszystkie inne artykuły w zakres **galanterii** wchodzące. — **Cygarnioski burszyny**.

CENY UMIARKOWANE.

A. BADING

wielki handel słomą
w Magdeburgu

przyjmuje zamówienia na znaczniejsze dostawy

słomy mierzwy.

Odstawia do odnośnych stacyi **prasy parowe** najnowszej konstrukcyi, o **bardzo wysokiej** działaności, bezpłatnie i bez policzenia kosztów przestania. 3040 3 3

Należytość z góry.

Zaspanie wykluczone.

„Union” poprawny budzik 18 cm., poręcz, regul. zł. 1-70, z wiecznym kalen-darzem zł. 2 1/2, w nocy świecący 40 centów drożej. 6 budzików „Union” opłatnie do każdej stacyi pocztowej zł. 9 1/2, najlepsze zł. 10 1/2.

Również tanie i gustowne są moje znane i ogólnie lubiane gatunki, wszystko wypróbowane i regulowane 13 lut. urzęd. cech. srebra: **remontar z nowego srebra**, cięż. koperta zł. 3 1/2, z potr. kopertą zł. 5, **srebr. remontar** gustownie wykon. zł. 6, **srebr. cylinder z podw. kopertą**, 3 sreb. pokrywy zł. 7, **srebr. kotwicowe** o 15 kam. zł. 9, z potr. kopertą zł. 10, **złoty remontar kotwic.** 14 kar. podw. koperta zł. 30, mniejszy dla dam otwarty zł. 12. **Zegarki dla robotników** nikiel. wnętrza zł. 2 1/2, tuzin zł. 23 1/2. **Bardzo polecenia godne dla handlarzy. Srebrny zegar** 85 et. tuzin zł. 8-50. **Nowość**: salony zegarek słowosy, połączony i czytelowany, około 30 cm. wys. bijący całe 12 godzin. 6. z budzik zł. 7.

Załączki okragłe lub płaskie pancerne 12 lut. cech. srebro, około 50 gr. ważące zł. 3, około 100 gr. zł. 5 1/2, 14 karat. złoto ok. 50 gr. waż. zł. 56, ok. 11 gramów ważące zł. 110.

Remontary męskie z podwójnego złota system „Longin” w ogniu połączane, z podwójną kopertą odskakującą, gładkie lub rytowane, dokładnie idące zł. 5 1/2, najlepsze zł. 6 1/2. Dla pań bez podwójnej koperty zł. 6.

Zegar z kukłką i przepiórką piękne sycerska robota, bijący i repetyer, około 1 metr wysokości zł. 18 1/2, bez repetyera zł. 8. 2840 11 20

Mayer's Wiener Uhren-Industrie,

Wien. I., Schottenring, 33 W. Agenci za prowizją poszukiwani. Cennik fabryczny darmo.

C. k. austriackie koleje państwowe.

WYCIĄG z ROZKŁADU JAZDY

ważnego od 1 maja 1893

według czasu środkowo-europejskiego.

Odjazd z Krakowa (względnie Podgórze).

7.07	rano	pociąg	posp. Nr. 3 z Krakowa
7.15	"	"	" " " " " " " " " " " "
8.00	rano	pociąg	osob. Nr. 15 z Krakowa
8.10	"	"	" " " " " " " " " " " "
10.45	przed poł.	poc. osob.	Nr. 13 z Krakowa
10.55	"	"	" " " " " " " " " " " "
9.20	wieczór	pociąg	pospiesz. Nr. 1 z Krakowa
9.28	"	"	" " " " " " " " " " " "
10.55	w nocy	pociąg	osobowy Nr. 11 z Krakowa
11.05	"	"	" " " " " " " " " " " "
6.40	popołud.	pociąg	osobowy Nr. 17 z Krakowa
6.50	"	"	" " " " " " " " " " " "
12.00	popołud.	pociąg	mięszany Nr. 451 z Krakowa
12.20	popołud.	"	" " " " " " " " " " " "
8.10	wieczór	"	" " " " " " " " " " " "
8.30	"	"	" " " " " " " " " " " "
8.44	rano	pociąg	mięszany z Krakowa (p. Zwierzyn.)
8.59	"	"	" " " " " " " " " " " "
9.04	przed poł.	pociąg	osob. z Podgórze-Płaszowa
9.10	"	"	" " " " " " " " " " " "
7.25	"	"	" " " " " " " " " " " "
7.31	"	"	" " " " " " " " " " " "
4.38	rano	pociąg	mięszany z Krakowa (p. Zwierzyn.)
4.53	"	"	" " " " " " " " " " " "
5.08	"	"	" " " " " " " " " " " "
5.20	popołud.	pociąg	mięsz. z Krakowa (p. Zwierz.)
2.55	"	"	" " " " " " " " " " " "
2.46	"	"	" " " " " " " " " " " "
2.52	"	"	" " " " " " " " " " " "
6.10	wieczór	pociąg	osobowy Nr. 17 z Krakowa
6.55	"	"	" " " " " " " " " " " "
7.01	"	"	" " " " " " " " " " " "
8.25	rano	pociąg	osobowy Nr. 23 z Krakowa
8.38	"	"	" " " " " " " " " " " "
8.44	"	"	" " " " " " " " " " " "

Przyjazd do Krakowa (względnie Podgórze).

4.50	rano	pociąg	osobowy Nr. 12 do Podgórze-Pł.
5.00	"	"	" " " " " " " " " " " "
6.12	rano	pociąg	pospiesz. Nr. 2 do Podgórze-Pł.
6.20	"	"	" " " " " " " " " " " "
2.15	popoł.	pociąg	osobowy Nr. 14 do Podgórze-Pł.
2.25	"	"	" " " " " " " " " " " "
8.09	wieczór	pociąg	osob. Nr. 16 do Podgórze-Pł.
8.20	"	"	" " " " " " " " " " " "
9.14	w nocy	pociąg	posp. Nr. 4 do Podgórze-Pł.
9.12	"	"	" " " " " " " " " " " "
8.12	rano	pociąg	osobowy Nr. 18 do Podgórze-Pł.
8.55	"	"	" " " " " " " " " " " "
7.19	rano	pociąg	mięsz. Nr. 462 do Podgórze-Pł.
5.05	"	"	" " " " " " " " " " " "
6.34	wieczór	"	" " " " " " " " " " " "
6.52	"	"	" " " " " " " " " " " "
5.38	rano	pociąg	osobowy do Podgórze przyst.
5.44	"	"	" " " " " " " " " " " "
5.50	"	"	" " " " " " " " " " " "
6.05	"	"	" " " " " " " " " " " "
4.04	po poł.	pociąg	osobowy do Podgórze przyst.
4.10	"	"	" " " " " " " " " " " "
4.18	"	"	" " " " " " " " " " " "
4.33	"	"	" " " " " " " " " " " "
0.40	prad poł.	pociąg	mięsz. do Podgórze przyst.
0.46	"	"	" " " " " " " " " " " "
11.09	"	"	" " " " " " " " " " " "
8.58	wieczór	pociąg	mięszany do Podgórze przyst.
8.59	"	"	" " " " " " " " " " " "
9.07	"	"	" " " " " " " " " " " "
9.22	"	"	" " " " " " " " " " " "
8.27	"	"	" " " " " " " " " " " "
8.55	"	"	" " " " " " " " " " " "
7.17	wiecz.	poc. osob.	Nr. 1018 do Podgórze przyst.
7.23	"	"	" " " " " " " " " " " "
7.40	"	"	" " " " " " " " " " " "

Rozkłady jazdy w formie kieszonkowej są do nabycia po cenie 10 et. we wszystkich stacyach s. k. kolei państwowej, u konduktorów przy pociągach, jakoteż w Krakowie w biurze spedycyjnym Bujańskiego, w głównej trałce, w księgarni Krzyżanowskiego, w eukierii Ma rizego i w handlach Fischera (Linia A-B) i Porębskiego & Zimera.

Do sprzedania

Kamienica 3-piętrowa

w śródmieściu, przynosząca 8%, pod

korzystnymi warunkami.

Blizsza wiadomość przy ulicy Po-

selskiej, L. 15. 2773 13 16

Poszukuje majątku

w ładnej okolicy, z ładną rezydencją,

kupno za gotówkę.

Oferty dokładne i szczegółowe: **Kra-**

ków, poste restante **Okazielowi**

kwitów anonsowych Nr. 3022 i

2898. 3022 3 3

W Nowej Wsi Narodowej, pod

Wielmożny Górny-Pilarski.
Składam niniejszem Panom najszczerze podziękowanie za wodę i olejek ks. Kneippa, za pomocą których nienal w zupełności odżył się włosy, co pomimo różnych używanych środków zdawało się być daremnem. Proszę jeszcze o 2 flaszki za zaliczką.
Z poważaniem
K. Krzywicki
wdowa po aptekarzu w Wąsech.

Przeciw wypadaniu włosów i łysinie! WODA i OLEJEK Ks. KNEIPPA.

Flaszka wody 1 korona. — Olejku saładowego 80 groszy.

2732 10 0

Jedyny skład i wyłączny wybór
w pierwszej najtańszej drogueryi
J. Górnego i T. Pilarskiego
Lwów, Hotel Georga.

MASSAGE.

Dr. Michał Kaufmann
leczy jak dawniej: choroby **ślawow, mięśni i nerwów** (nerwobóle, kurcze, porażenie, hysterye), jako też atonię kiszki i otępienie zapo-
mocą maseażu (**Massage**), według metody
Mezgera w Amsterdamie.
Przyjmuje od godziny 2 do 4 po południu w
domu Wgo Kaczmarskiego przy **ul. Grodz-
kiej, pod L. 32.** 2285 37 50

Ziołka piersiowe

Dra Seeburgera.

Jedyny środek przeciw chorobom
**plucnym, mianowicie: uporczywym
katarom, kaszłom, zapaleniu gar-
dła, chrypce, zaflegmieniu itp.**
Pakiet 20 cent, na stempel i opak.
na prowincję o 10 cent. więcej. 2753 10
Do nabycia w aptece pod „Złotą gło-
wą“ **Leona Rosnera w Krakowie.**

Magazyn obuwnia

Maryl Derdzikowskiej
pod kierownictwem

Bronisł. Dobrzańskiego
w Krakowie
ul. św. Jana, 4 (2 dom od A-B),
polecą

obuwie męskie od 3—50 złr.
obuwie damskie od 3—25 złr.
Zamówienia wykonują punktualnie
z najlepszego materiału i w najkrót-
szym czasie. 1031 53 0

**Magazyn obficie zaopatrzony w
gotowe obuwie.**

Każdy kaszel

jak również wszelkie kataralne słabości na-
rządów oddechowych, krtań, płuc, dalej truo-
dność w oddychaniu, zaduszkę, astmę, zafle-
gmienie, duszność, pieczenie w szyi, początko-
we tuberkulozy uszuwa się najszybciej przez
użycie wypróbowanego od kilku lat, według
przepisu lekarzy sporządzonego i przez leka-
rzy polecanego środka: **St. Grzegorza
herbaty** po 50 cent za pakiet i należąco-
go do tejże **St. Grzegorza proszku
kataralnego** po 50 cent za pudełko,
razem z dokładnym lekarskim opisem spo-
sobu używania. Skutek już po kilku dniach
widoczny. Mniej jak 2 pakiety nie wysyła się.
Na przyszłość pocztą o 20 cent. więcej za
opakowanie i list przesyłkowy. Wszelkie za-
mówienia nadsyłać wprost do **St. Georga-
Apotheke, Wien, V2, Wimmergasse 33.**
Upraszam się o należytą przysłać napróżd
przekazem pocztowym. 2484 10 28

Bez konkurencji Au Vrai Mikado

Kärntnering Nr. 4.
Duże złotym haftem ozdobione **parawany**
o 4 skrzydłach, wys. 1,75 mtr. od 15 złr. wyżej
Taki same, wysokości 1,40 mtr., od 8 złr. wyżej
Materiały **zastawny do pieców**, zdobne
lunary wazy od 4 złr. wyżej
Tacki na szkło z lakieru drzewa od 10 cent. wyżej
**Satsumowa brzozy i Cloisonné wa-
zy, serwisy do kawy i herbaty**, róż-
nego rodzaju **wachlarze** i t. p. po bardzo
przystępnych cenach. 2852 7 6
Herbata Souchong, najlepsza, ostatniego
zbioru, za deko 5 centów.

Dom jednopiętrowy

w **Podgórzu**, przy ulicy
Kalwaryjskiej, L. 84, jest
z wolnej ręki **tanio do sprze-
dania**. Warunki kupna bardzo
korzystne. — Wiadomość tamże
u **stróża**. 2335 16 20

Sklep bukiciarski

STANISŁAWA JEZKA
Kraków, ul. Mikołajska, L. 7,
Filia zakładu ogrodniczego ogro-
du strzeleckiego,

polecą codziennie świeże **goździki
i róże, kwiaty wazonowe,
bukiety i wieńce** z kwia-
tów świeżych, suszonych i sztuc-
cznych, **po cenach nader
przystępnych**. 2698 11 0
Wieńce z biletów przyjmują
się do układania.

Centralna kasa depozytów i kantor wymiany wiedeński. Związku Banków

Wiedeń, I., Herrengasse 8.
**Pełny kapitał akcyjny
wiedeńskiego Związku Banków
25,000.000 złr. w. a.**
Rezerwa z końca grudnia 1892:
złr. 4.450.775-04.
Filia w Pradze, Gracu i Bernie.
**Konto czeków w c. k. Kasie pocztowej
Nr. 326.045.**
**Konto czeków w król. węgierskiej Kasie
pocztowej Nr. 2016.**
**Kasy depozytów
i kantory wymiany
w Wiedniu:**
II., Praterstrasse Nr. 15.
IV., Wiedener Hauptstrasse 3.
VI., Mariahilferstrasse Nr. 75.

Zlecenia zakupna i sprzedaży papierów wartościowych
(Rent, Listów zastawnych, Prioritetów, Akcyj i Losów) załatwia się **jak najszybciej**; interesa zlecających są
pod każdym względem **przestrzegane i popierane**; udziela się **wyjaśnień** w sposób jak najdokładniejszy i
bardzo gruntowny oraz zapewnia się **wszelkie korzyści**, jakie rodzi **sila kapitału** połączona z **fachowem
doświadczeniem**.

Ubezpieczenie od straty w razie wylosowania w styczniu 1894.

Papiery wartościowe	Stawka premii	Zwrot straty	Papiery wartościowe	Stawka premii	Zwrot straty
losy z r. 1854	3 25 za sztukę	68	5% komunalna pożyczka wiedeńska	25 za 100 zł nom.	8
losy kredytowe	— 35	28	5% wiedeńsko-potenzburskie priorytety	— 25	8
komunalne losy wiedeńskie	— 45	46	4 1/2% pożyczka tyrolska	10	10
losy regulacji Dunaju	— 75	30	losy saluburskie	— 05 za sztukę	2
4% losy m. Tryestu z r. 1860	1 85	23	3% Boden-Lose z r. 1889	— 05	16
autr. losy czerwonego krzyża	— 05	7	4% węgierskie losy hipoteczne	— 15	30
5% pożyczka na regulację Dunaju z r. 1878	— 30 za 100 zł nom.	10	Salu-Lose	— 35	16
6% pożyczka m. Gracu	— 40	10			

* Kupon gry względnie zysku w razie wylosowania pozostaje własnością ubezpieczającego. 3049 2 2
Ubezpieczający może dowolnie w razie wylosowania ubezpieczonych papierów wartościowych
albo je wymienić na inne nie wylosowane papiery tej samej kategorii bez jakiegokolwiek dopłaty
lub też ubezpieczenie różniące straty gotówką być zle miał równaną.

Uwaga! Taryfa, dotycząca ubezpieczenia na cały rok 1894 pojawiła się już i przesyłamy ją
na żądanie darmo i oplatnie. Wobec tego, że przez całoroczne ubezpieczenie oszczędza
się wiele czasu, trudu oraz wydatków na opłaty poczt. i stempel, przeto je bardzo polecamy.

Wiedeńskie Komunalne Promesy | Kredytowe Promesy

Ciągnięcie 2 stycznia 1894 Główna wygrana 200.000 złr. Ciągnięcie 2 stycznia 1894 Główna wygrana 150.000 złr.
Cena złr. 3-25 i 50 cent. stempel. Obie razem złr. 8-25. Cena złr. 4-50 i 50 cent. stempel.

Ostrzeżenie.

Jego Cesarskiej i Królewskiej Wysokości Najdostojniejszego
**Arcyksięcia Rainera Dyrek-
cya Klucza i fabryki Jarzę-
biaku, likierów zdrowotnych
i konserw jarzynowych w
Lzdebniku** poczuwa się do obowiązku zwrócenia
uwagi Szanownej P. T. Publiczności na tę smutną okoliczność,
że jedna z fabryk we wschodniej Galicyi, firmy izraelskiej, roz-
syła w beczkach i butlach swego wyrobu Jarzębiak i Jarzębin-
kę, wcale niepodobne do wyrobów fabryki Lzdebnickiej co do
sposobu wyrabiania, co do składników i smaku, a reprezentant
powyższej fabryki chętnie się z podrabiania naszych wódek,
twierdząc, że robi tym sposobem doskonałe interesy.
Niektórzy kupcy, nawet dość znanych firm, korzystają
z taniści tych wyrobów i **przelewają ten falsyfikat
do wypróżnionych naszych butelek**, sprzedając go
z nich na kieliszki. Firmy te nie zważają na to, że tym spo-
sobem nietylko podkopują uczciwy przemysł krajowy, ale także
popędzają nieuczciwych oszukiwani swoich odbiorców i gości.
**Falszowany jarzębiak jest smaku cierpko
słodkawego.**
Staraniem naszym będzie zebrać dowody w celu wystąpie-
nia przeciw tym kupcom w drodze sądowej i napiętnowania
następnie ich niegodnego czynu ogłoszeniem ich firm w dzien-
nikach. Szanowna P. T. Publiczność sama jednak o to starać
się musi, żeby Jej nie oszukiwano, przez porównywanie smaku
naszych wódek ze smakiem falsyfikatów, i następnie przez unika-
nie firm, w których Jej zamiast naszych, przez pierwsze po-
wagi lekarskie jako zdrowotne uznanych wódek, podają nie-
zdrowe, chemicznymi olejkami i różnemi, **zdrówiu wprost
szkodliwymi składnikami** podrabiane miesz-
niny.

2966 5 6
Arcyksiążęca Dyrekcyja Klucza.

Herbata z Brodów!

Od dawien dawna ze swej dobroci i zapachu znaną prawdziwą
HERBATĘ ROSYJSKĄ
polecą handel 2135 29 0
W. ADAMOWICZA
w Brodach
1 funt „familijnej“ bardzo dobrej złr. 1.40
1 funt „Melange de Moskau“ w oryginal. opakowaniu złr. 2.50
1 funt „Imperial“ cesarskiej w oryginal. opakowaniu złr. 3.50
1 funt wysiewków z najlepszych herbat kwiatowych złr. 1.20
nie mniej **Kawę** zwaną „Sirsuz“ franco 5 kilo złr. 9.50

**Najlepsze
perskie salonowe dywany**
w ciemnych, jasnych farbách i pięknych deseniach u
Teodora Grafa
Wiedeń, I., Spiegelgasse, 3, mezz.
Tamże da nabycia kilka bardzo pięknych **pasów
polskich z Bokhary**. 2853 6 6

Epilepsyę
leczy się gruntownie. Ty-
siące dowodów cudownego
184 tego wyniku. 50 50
Wyczerpujących wiado-
mości udziela za przysła-
niem marki na odpowiedź:
„Office Sanitas“
Paris, 30, Faubourg
Montmartre.

2966 5 6

Prawdziwą żytniówkę

nabytą u **JE. ks. Eustachego San-
guszki w Gumniskach** i u **hr.
Jana Tarnowskiego w Dzik-
owie**, co udowadniają wiarogodne świa-
dectwa wymienionych dygnitarzy, dwu-
krotnie w rafinerii podpisano oczy-
szczoną, polecą w lepszych handlach

**Fabryka likierów i rumu
A. Schwanenfelda
w Tarnowie.** 2502 19 48

**Starszy, rutynowany
magister farmacyi**
poszukuje miejsca od **Nowego Roku
(1894 roku)**. Wiadomość: „Dro-
guerya pod „Opatrznością Bo-
ską“, Kotomyja. 97260 81 2

S. A. KRZYŻANOWSKI w Krakowie.

Księgarnia, skład i wypożyczalnia nut muzycz-
nych oraz główna ekspedycja pism peryodycznych
przyjmuje

prenumeratę
na wszystkie czasopisma krajowe i zagraniczne.

Katalog czasopism rozsyła się na żądanie gratis i franco.

Na gwiazdke poleca powyższa księgarnia wielki wybór
książek ozdobnie oprawnych w ję-
zykach polskim, niemieckim i fran-
cuskim. 2793 4 5

W. Stachowicz
krawiec
cywilny i wojskowy
Kraków, Rynek główny, L. 30,
polecą bogato zaopatrzony skład wszel-
kiego rodzaju 2980 5 10
UNIFORMÓW
jakoteż wszelkie artykuły
dla c. k. oficerów, urzędników wojsko-
wych i cywilnych.
Ceny umiarkowane.

NOWOŚĆ!

Patentowana dla całej Europy.

Trykotowe spodnie suknie

z pluszu dającego się prać.

Higienicznie uznane jako znakomita ochrona
przeciw zaziębieniu, 2843 9 12
ciepło, przyjemne i wygodne w noszeniu, dają się prać jak zwykła bielizna domowa, bez
żadnego skurczenia.

Główny skład hurtowny i częściowy dla Austro-Węgier mają
SCHOSTAL & HÄRTLEIN,
ces. i kr. nadworny skład fabryczny bielizny.

Główny skład w Wiedniu, I., Kärntnerstrasse, Nr. 13.

Pluszowe spodnie suknie są mimo ich uznanych i wypróbowanych dobrych
zalet **bardzo tanie**, a na dowód może posłużyć następujący wyciąg z cennika:

wielkość Nr.	3	4	5	6	7
Pluszowe kaptanki męskie	szafka złr. 1.50	1.60	1.75	1.85	2.10
Pluszowe koszule męskie Jägera	1.85	2.00	2.25	2.40	2.75
Pluszowe koszule męskie dla turystów	2.25	2.50	2.75	3.00	3.25
Pluszowe kalesony męskie	1.70	1.85	2.00	2.25	2.75

Próbki materij i obzerne cenunki pluszowych spodnich su-
kien dla mężczyzn i kobiet, pluszowej kufcefey dla dzieci i ko-
biet darmo i oplatnie.

Rozsyłka na prowincję za zaliczką lub poprzednio otrzymaną gotówkę.
Nieodpowiedni towar przyjmuje się napowrót w przeciągu osmiu dni za zwrotem
pieniędzy.

Zapytania względem urządzenia **miejsce sprzedaży na prowincję** przy-
mują **Schostal & Härtlein w Wiedniu.**

Ilustrowane cenniki
bielizny męskiej, damskiej i dla dzieci, bielizny stołowej i łóż-
kowej i t. p. i kosztorysy wypraw ślubnych darmo i oplatnie.

**Lornetki teatralne i polowe,
okulary, ciepłomierze lekarskie,
pokojowe, chemiczne, barome-
try, baterie elektryczne lekar-
skie, maszynki elektryczne indukcyjne**
polecą 2616 16 0

K. ZIELIŃSKI, mechanik i optyk,

Kraków, Rynek główny, Linia A—B, L. 39.

Wszelkie reperacje wykonuje bezzwłocznie. Zamówienia z prowincji wysyła odwrotną pocztą.

3 ciągnięcia już 2 stycznia.

Polecamy następujące wielkie wygrane tworzące grupę:
1 austr. los czerw. krzyża | 34 ciągnięcia, których ogólna wygrana
1 los Bazylika | wynosi 804.000 złr. w. a. pod-
1 serbski los tabaczný | czas spłacania. W Wszystkie 4 losy
1 Jó-Sziv los | w 45 miesięczn ratach po 1 złr. 20 ct.

Losy komunalne na raty mies. po 6 złr. | Losy m. Lublany na raty mies. po 2 złr.
Natychmiastowe jedyne prawo gry po złożeniu pierwszej raty.

Każdy los musi być wyciągnięty. Spłatę ratową wolną od opłaty poc-
ztowej skutecznie się w każdym urzędzie pocztowym za pomocą naszych
kart wadkowych. 3047 3 3

Kantor wymiany **Werner & Cie., Wien, I., Wipplingerstrasse 39.**

Listy ciągnięć darmo i oplatnie. — Zlecenia z prowincji załatwia się odwrotnie.

Dla Panów.

Najpiękniejszym wynalazkiem ostatnich czasów jest c. k. uprzyw. „galvano-
elektryczny przyrząd do samodzielnego zycia“, systemu prof.
Volty, urządzenie zbadane i przez lekarzy we wszystkich państwach jak naj-
goręcej polecany, którego użycie w osłabieniach (osłabieniu siły mę-
skiej) wywołuje jak najlepsze skutki. Jest to maleńki przyrząd, który swobodnie
można nosić w kieszeni. Sposób jego użycia bardzo prosty, nie pociąga za sobą
żadnych szkodliwych następstw. Opisanie tego przyrządu przesyła w zamkniętej
kopertach za nadesłaniem znaczku pocztowego za 10 ct. **J. Augenföld,**
elektro-technik i c. k. uprzyw. właściciel w Wiedniu, I., Schulerstrasse, 18.

560 47 0

Damasty jedwabne

z własnej fabryki — „wolne od cla“ — od 1 zlr. 15 ct. za metr

do 11 zlr. 65 ct. — czarne, białe i jedno, dwu i trzykolorowe (około 50 gatunków i 600 różnych kolorów, deseni itp.), również czarne, białe i kolorowe materye jedwabne od 45 ct. do 11 zlr. 65 ct. za metr — gładkie, prążkowane, w kratkę, wzorzyste itp. (około 240 różnych gatunków 2000 rozmaitych kolorów. deseni itp.)

Fulary jedwabne	od zlr. —.85—	3.65
Grenadyny jedwabne	— .55—	7.25
Rengaliny jedwabne	— 1.20	6.10
Batysty jedwabne p. Robe	— 10.50—	42.80

Jedwabne Armures, Merveilleux, Duchesse itp.
opłacone i wolne od cla do domu. Wzorynstechnia! Opłata listów do Szwa-
carii wyno i 10 ct. karta kor-spondencyjna 5 ct.

Fabryka jedwabów G. Henneberg, Zurich,
król. i ces. d. stawca nadworny. 150 7 7

Skład fortepianów, pianin i harmonium Wiktora Barabasza i Sp.

w Krakowie, ul. Floryańska, L. 6, I piętro,
Instrumenta osobiście wybierane w fabrykach: w
Wiedniu, Berlinie, Lipsku, Dreźnie itp. 1001 15 52

Rządca dóbr

34 lat liczący, mogący złożyć kilka tysięcy guldenów kaucyi. posiadający jak najlepsze rekomendacye wysoko postawionych osób. poszukuje od **każdego czasu odpowiedniego miejsca.**

Tenże administrował dotychczas większe majątki w W. Ks. Poznańsk. Bliższe wiadomości w biurze **weteranów, Kraków, Gołębia, L. 5.** 3075 1 3

Poszukuje się do nabycia **dużej, ogniotrwałej, używanej kasy na akta.**

Zgłoszenia oznaczone lit. **R. K.** poste restante **Podgórze.** 3071 1 3

Pomocnik handlowy

fachowice, biegły w dziale galanterijno-żelaznym. poszukuje posady. 3076 1 0
Łaskawe zgłoszenia w Adm. „N. Reformy“.

Kamila Bauma w Tarnowie,
Józefa Accorda w Kołomyi,
otrzymali świeże przesyłki towarów galanterijnych na podarki 2463 26 0
na Nowy Rok.

Uwaga. Rolnicy nasze zakupia wspólnie dla czterech sklepów jesteśmy w stanie sprzedawać po **cenach bardzo niskich.**

W sklepie krakowskim ZUPĘŁNA WYSPRZEDAŻ po cenach wyjątkowo zniżonych! bronzów. albumów, pamiętników, tek. portmonetek, szkatulek, torebek, kuferków podróżnych etc. pozostałych ze składu F. Szukiewicza.

Konkurs.

Celem obsadzenia trzech **posad akuserek okręgowych w obrębie pow. Chrzanowskiego** z siedzibami w Babicach, Nowej górze i Żarkach, rozpisuje się niniejszem konkurs.

Akuszerka okręgowa pobiera z kasy Wydziału powiatowego płacę w kwocie po 100 zlr. rocznie, z obowiązkiem bezpłatnego niesienia pomocy położnicom, których ubóstwo stwierdzone będzie świadectwem Zwierzchności gminnej i Urzędu parafialnego.

Podania, zaopatrzone w świadectwa: wieku, odbytego egzaminu z położnictwa, zdrowia i moralności, wnosić należy **do Wydziału Rady powiatowej w Chrzanowie po dzień 31 grudnia 1893 r.**

Z Wydziału Rady powiatowej. Chrzanów, 15 grudnia 1893.

Wice-Prezes
3017 3 3 **T. Baranowski.**

POSADZKI

deszczukowe lub taflowe, z dębowego, suchego drzewa, dostarcza wraz z kompletnem ułożeniem, po fabrycznych cenach, od r. 1863 istniejąca firma **MAURYCEGO LANGROKA** w Krakowie, ul. Kolejowa, L. 1.

Mechanik i majster ślusarski koncesyonowany, poszukuje **spółnika** z tego samego zawodu, lub **technika,** albo **przedsiębiorcy fabrycznego.** — Wiadomość w Administracyi „N. Reformy“. 3036 3 3

Rok XI wydawnictwa,

„ECHO“

Rok XI wydawnictwa.

muzyczne, teatralne i artystyczne,

Jedyny tygodnik polski, poświęcony sprawom **sztuki i literatury pięknej,** zamieszcza: powieści, nowelle, komedye, monologi, rozprawy estetyczne, sylwetki autorów scenicznych, muzyków, pisarzy, malarzy, portretuje działaczy społecznych, ilustruje chwilę bieżącą i informuje w rzeczach muzyki, udziela pedagogicznych wskazówek uczącym się i nauczającym muzyki i wszystkie swe działy prowadzi ku pożytkowi i rozrywce czytelnika. Rocznie daje przeszło **100** arkuszy tekstu i **200** ilustracji.

W dziale **nutowym,** wynoszącym rocznie przeszło **100** arkuszy nutowych, umieszcza utwory kompozytorów polskich i zagranicznych na fortepian na **2 i 4** ręce, skrzypce, wiolonczelę i do śpiewu w łatwiejszym i trudniejszym układzie. Te ostatnie, wybierane z baczniemi na wartość pedagogiczną i starannie palcowane. Opery, Operety, sonaty, morceaux de salon, etudy, tańce, romanse, arye, — wszelkie rodzaje kompozycyji muzycznych, otrzymuje abonent „Echa“ w stałych dodatkach nutowych.

W „Echu“ spółpracują najpierwsze pióra polskie. Pomiędzy powieściarni: Klemens Junoszy, Hajoty, M. Wołowskiego i innych oraz komedyami i monologami na teatr i estrady amatorskie K. Zalewskiego, Z. Przybylskiego, Z. Mollerowej, M. Frenkla, A. Mieszkowskiego i in., „Echa“ da z początkiem roku

powieść **Maryana Gawalewicza „NICZYJA“**

ORAZ **FERDYNANDA HOSICKA**

„Sonatę cis-moll Beethovena“.

Prenumerata „Echa“ wynosi:

w Galicyi i Austrii kwartalnie **zlr. 3,** rocznie **zlr. 12.**

Opłacający rocznie z góry mają prawo do następujących

PREMIÓW BEZPŁATNYCH:

Nr. 1. Partycye fortepianowe dwu oper najnowszych: a) Józef Verdi „**FALSTAFF**“, b) Rug. Leoncavallo „**PAJACE**“. (Przesyłka zlr. 1.)

Nr. 2. **Pięć tomów dzieł Klemensa Junoszy** zawierających utwory następujące: Tom I. Nieruchomości Nr. 000. — Góreczka pani Maciuskiej. — Pan Metr. — Mała Patti. — In Minus. Tom II. Słup. — Dzieci pana Radey. — Pani z pieskiem. — Złote jabłko. — Wojtek Wycior. — Muzykanci. — Nikoszówna kuracya. — Lekkie tańce. Tom III. Panowie Bracia — szkic z życia szlachty zagonywej. Tom IV. Pod wodę — obraz z życia wiejskiego. Tom V. Oryginał z Piskorzowa. — Polwark do sprzedania. — Spekulacya pani Miskiej. — Ilek podwójny. (Przesyłka zlr. 1-50). Premjum w każdej chwili jest do odbioru.

Nr. 3. **Encyklopedia dla dzieci,** jedyny nietylko w naszej, lecz i w obcej literaturze podręcznik dla młodzieży, obejmujący objaśnienia i wskazówki w formie przystępnej z dziedziny wszystkich wiadomości. Zdobi je 150 rysunków. (Przesyłka 80 ct)

Adres redakcyi „ECHA“: Warszawa, Senatorska, 26.

Numery próbne wysyła się na żądanie. 3031 2 3

Skład fabryczny kotków do obuwia, narzędzi i potrzeb szewskich.

ANDRZEJ SCHULTZ

w Krakowie, Rynek, L. 32.

Handel Towarów Norymberskich i Galanterijnych.

SKŁAD

Różańców i Koronek kokosowych, kościanych, drewnianych i szklanych.

Obrazków Świętych, Krzyżyków, Pasyjek i Medalików.

Wielki wybór koralu prawdziwych i Paciorków szklanych. Guzików, Jedwabiu, Nici, Bawełny i innych potrzeb do szycia i haftu.

Przybory do robienia kwiatów.

Liście najrozmaitsze, Papiery i Bibułki w arkuszach lub wycinane. Nożyczki. Noże. Seizoryki i Brzytwy angielskie.

Potrzeby do umundurowania dla PP. Oficerów i Urzędników państwowych.

☛ Zamiejscowe obustunki natychmiast zatwia. ☛

☛ Telefonu Nr. 18. ☛ 2938 4 6

☒ Karty do gry. — Wyroby tokarskie. — Szczotki i Grzebienie. ☒

Obwieszczenie.

2920 3 3

Dyrekcya Kasy Oszczędności

miasta Krakowa podaje do publicznej wiadomości, iż w myśl uchwały Wydziału Wielkiego z dnia 21 kwietnia 1884 r. **Biura**

Kasy Oszczędności z wyjątkiem

Oddziału zastawniczego będą jak

w latach poprzednich, tak i w tym roku, **w**

dniach 29, 30 i 31 grudnia b. r.

zamknięte dla Publiczności —

a to celem uzyskania spokojnego czasu na zamknięcie ksiąg i przeprowadzenie należytej, oraz gruntownej kontroli.

Procenta od wkładek, za u-

biegle półroczne przypadające,

będą wypłacane od dnia 16 do

28 grudnia włącznie. Jeżeli zaś w

tym przeciagu czasu nie zostaną odebrane, Kasa Oszczędności doliczy je z dniem 1 stycznia 1894 r. do kapitału i oprocentuje podług tej samej stopy procentowej, co sam kapitał.

Kraków, dnia 9 grudnia 1893 r.

Dyrekcya Kasy Oszczędności m. Krakowa.

Zupełna wysprzedaż

Z powodu zupełnego zwinienia działu

GOTOWYCH UBRAN

wysprzedaje takowe **pe cenach o połowę niższych.**

Ubrania te robione były w mojej pracowni z materyałów czysto wełnianych, trwałych i gustownych, i nie mają nic wspólnego z zachwalanemi tandetnemi wyrobami wiedeńskimi; nastęrcza się więc rzadka sposobność zakupienia za niską cenę prawdziwie dobrego ubrania.

Szanownej P. T. Publiczności polecam moją, znaną od 28 lat,

Pracownię krawiecką oraz Skład sukna i kortów

sprowadzanych z pierwszorzędných fabryk w kraju i zagranicą.

Pracownię tę obecnie rozszerzyłem i jak dotąd tak i nadal pod tą samą firmą

A. Bernacki

w Krakowie, ulica Sławkowska, L. 2,

prowadzić będę, a zatrudniając tylko robotników w fachu wydoskonalonych, wykonuję zamówienia pod każdym względem najdokładniej, ściśle na oznaczony czas, podług najświeższych żurnali, po cenach bardzo przystępnych.

Na karnawał! Wypożycza się

2916 2 0 **kostiumy krakowskie nader efektowne!**

Stefan Bernacki.

Molla Proszki Seidlickie.

Tylko prawdziwe,

jeżeli na etykiecie każdego pudełka wydrukowany jest orzeł i firma **A. Moll.**

Trwały i pewny skutek tych proszków w najuporczywszych cierpieniach żołądka i trzewiów brzusznych, kuruzech żołądka, zadęgnięciu, zgadze i obroni-oznem zaporu stolca, w cierpieniach wątroby zastojach, rwo i hemoroidach, w najrozmaitszych chorobach kościowych zapewnił od wielu lat tym prozskom obszernie wzięcie.

☛ Fałszywe wyroby hedą sądowo uoigano. ☛

Cena zapieczętowanego oryginalnego pudełka 1 zlr. w. a.

Wódka francuska i sól Molla

Tylko prawdziwe jeżeli każda faszka opatrzona jest marką ochronną **A. MOLL** i zamknięta plombą ołowianą „**A. MOLL**“.

Wódka francuska i sól Molla jest najlępiej znanym środkiem ludowym, szczer- gólnie jako środek usmierzający do weteraiaa przeciw rwaui w członkach i innym przypadkom powstałym skutkiem zaziębienia, działa wzmacniające na muskuly i nerwy.

Cena oryginalnej plombowanej faszki 90 centów. 239 52 52

Główny skład wysyłek u A. MOLL, c. k. dostawcy nadworn., Wiedeń, Tuchlaube.

Uprasza się **P. T. Publiczność** wyraźnie żądać preparatów **MOLLA** i **u tylko te przyjmować, które opatrzone są marką ochronną i podpisem.**
Składy utrzymują w **KRAKOWIE** aptekarsie: F. Gralewski, W. Redyk, A. Siedlecki, F. Sobierajski, K. Wiszniewski, handle: St. Feintuch.

W. BUJAŃSKI

w Krakowie, Hotel Drezdeński,

Dom Bankowo-Komisowy i Biuro Spedycyjne.

Przewozi meble bez opakowania

własnemi wozami patentowanemi w miejscu, kolejają i drogą ko- łową, z gwarancją za uszkodzenie.

Biuro dla podróżnych

sprzedaje **bilety kolejowe** do wszystkich stacyj krajowych i zagranicznych: do Warszawy, Wrocławia, Berlina, Dreżna itp.

Wydaje bilety okrężne.

Przyjmuje **pakunki podróżnych,** oraz kupuje wszelkie **banknoty i efekty publiczne.** 1070 2 3

Suknie damskie

wykonuje w jak najkrótszym czasie

MAGAZYN MÓD St. ZAMOYSKIEJ

w Krakowie, Sukiennice, L. 19,

poisicając zarazem

kapelusze damskie

w wielkim wyborze, kwiaty paryskie, pióra strusie i fantazyjne, gor- sety, parasole angielskie, oraz wszelkie nowości w zakres toalety damskiej wchodzące.

Zamówienia z prowincyi wykonuje jak najspieszniej z gustem i ele- ganecją po cenach umiarkowanych.

Modele paryskie. 1489 76 0

Wszła z druku nowa książka

Filozofia w Polsce

w **XV i XVI wieku**

z wstępem obejmującym uwagi ogól- ne i podział historyi filozofii przez **Stanisława Tomkiewicza.**

Cena egz. 1 zlr. 3059 2 3

Główny skłan w księgarni **G. Ge- bethnera i Sp. w Krakowie.**

Księgarnia, skład i wypożyczalnia nut muzycznych, oraz główna ekspedycya pism peryodycznych 2945 4 5

S. A. Krzyżanowskiego

w Krakowie, Rynek, 36, Telefon, 150,

otrzymała na główny skład:

Luskina W. Wielki rok. Powieść z niedalekiej przyszłości. Księga III. **Na Ziemi litewskiej.** (Wystąpienie Prus).
Cena 1 zlr. z przes. poczt. **zlr. 1-15.**

Księgarnia J. A. PELARA w Rzeszowie

wydawa świeżo i poleca 2770 8 10

Praktyczny Podręcznik do nauczania

Gramatyki polskiej

w szkołach ludowych pospolitych jedno-, dwu-, trzy- i cztero-klasowych.

Napisał **Henryk Stroka.**

Cena 80 ct., z przesyłką pod opaską 85 ct.

☛ Do nabycia we wszystkich księgarniach. ☛

40 Rocznik. Oesterr. Wychodzi co dzień

Volks-Zeitung,

najdawniejsza, najlepsza, najtańsza, naj- bardziej rozpowszechniona, niezmiernie zajmująca codziennie wychodząca ga- zeta wiedeńska.

„Oester. Volks-Zeitung“ zawiera znakomi- te artykuły wstępne, zajmujące fei- letony, co dzień 2 w wysokim sto- pniu zajmujące powieści, niewątpliwie wiadomości o wszelk. wypadach dziennech, oraz z dziedziny gospo- darsztwa wiejskiego i leśnego, z dzie- dziny o pielegnowaniu drzew owo- cowych i uprawie ogrodów, popu- larnorozprawy naukowe, rozprawy o pielegnowaniu zdrowia, przepisy kucharzkie i domowe, humoreski, anegdoty, nowelle, utwory poetyczne, zagadki, za rozwiązanie których otrzy- muje się gratis cenne premia, podaje także wiadomości o giełdzie, towa- rach, targach i losowaniach.

„Oester. Volks-Zeitung“ można prenumerować w trojaki sposób:

1. Z codzienną przesyłką wolną od opłaty

mięsiecznie 1 zlr. 50 ct.

2. Z dwukrotną przesyłką na tydzień, tj. nu-

mer z niedzieli i czwartku (z dodatkiem

zawierającym powieści i utępy ku rozrywce sku- żące. Przegląd tygodniowy). Cena

1 zlr. 45 ct. kwartalnie.

3. Z jednorazową przesyłką na tydzień, tj.

numer z niedzieli

w treść obity (wiele zajmujący i jedynie redag- owany, z dodatkiem, zawierającym powieści i utępy ku rozrywce służące). Cena

90 centów kwartalnie.

Prenumeratę można rozpocząć każdego czasu,

prenumerato stoli tygodniowych numerów przy- jmuje się tylko z początkiem miesiąca.

Początek wielce zajmujących powieści i noweli,

które się już pojawiły, przesyłamy darmo także

abonentom numerów tygodniowych.

Numeru okazowe przesyłamy wszędzie

darmo i opłatnie. 3032 2 3

Ekspedycya „Oesterr. Volks-Zeitung“

Wien, I., Schulerstrasse 16.

Kamienica jednopiętrowa

z trzema ofycynami pod **L. 18 w u- licy Zwierzynieckiej do sprzeda- nia.** Dochođ przeszło 8 procent Ka- pitał potrzebny 13000, z czego na dru- giej hipotece pozostać może 5000 zlr.

Wiadomość u stróża. 3061 1 2

Zaproszenie do prenumeraty na rok 1894.

„Prawnik“

jedyny w kraju tygodnik prawniczo-administra- cyjny, o kierunku przeważnie praktycznym, wy- chodzący we **Lwowie,** pod redakcją adwokata

Dra Ign. Sz. **Czemeryńskiego,**

wstępując z rokiem 1894 w rok

dwudziesty piąty

swego istnienia. 3009 3 3

Prenumerata wynosi: rocznie 6 zlr. 60 ct.,

półrocznie 3 zlr. 30 ct., kwartalnie 1 zlr. 65 ct.

Redakcya i administracya: we Lwo- wie, przy ul. Sykstuskiej L. 27.

Krajowa fabryka

wyrobów tkackich

Władysława Goneta w Korczynie

poleca z najczystszo lnu, piękne i świeże,

w wiel